

ESCALADA

a Osona

**Anàlisi de l'impacte amb el medi
natural**

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ.....	Pàg. 2
2. INTRODUCCIÓ	
2.1. L'escalada	Pàg. 4
2.2. Història de l'escalada	
2.2.1. Història general.....	Pàg. 6
2.2.2. L'escalada a Catalunya.....	Pàg. 7
2.2.3. L'escalada a Osona.....	Pàg. 8
2.3. L'escalada en el medi natural	Pàg. 11
3. SECTORS D'ESCALADA	
3.1. Mètode.....	Pàg. 13
3.2. Les vies d'Osona	
3.2.1. La Plana de Vic	Pàg. 18
3.2.2. Les Guillerries	Pàg. 20
3.2.3. El Collsacabra	Pàg. 28
3.2.4. El Moianès: Cingles de Bertí i Congost.....	Pàg. 44
3.2.5. El Montseny	Pàg. 58
3.2.6. El Pre-Pirineu	Pàg. 60
3.3. Anàlisi de les dades	
3.3.1. Les vies d'Osona	Pàg. 63
3.3.2. Valoració dels impactes amb el medi.....	Pàg. 66
3.4. Elaboració de mapes	Pàg. 68
4. CONCLUSIONS	Pàg. 71
5. BIBLIOGRAFIA	Pàg. 73

1. PRESENTACIÓ

Aquest treball té l'objectiu principal de fer una recerca de les zones d'escalada que hi ha actualment a la comarca d'Osona, ja que hi ha molts llocs on es practica però la majoria no són coneguts ni pels escaladors locals. D'aquesta manera es pretén veure quines són les característiques de les vies d'escalada que s'hi troben i fer un estudi de l'entorn on es practica aquest esport. Així, es podrà raonar si l'escalada té un efecte negatiu sobre el medi natural on es practica i es podrà determinar quins són els sectors més afectats actualment i quins estan en possible perill degut a l'augment considerable de la pràctica d'aquest esport en els últims anys.

He limitat la recerca dels sectors a Osona, tot i així, n'hi ha que no es troben específicament dintre dels límits de la comarca, però els he volgut tenir en compte per la seva importància històrica o per la seva bellesa. D'altra banda, hi ha zones que compleixen aquesta característica però que no les he inclòs pel fet de que no està permesa la difusió de les ressenyes o degut el mal estat de les vies per l'antiguitat d'aquestes. La suma de totes elles fa que el treball contingui 23 zones d'escalada, que representen 432 vies de un o més llargs i varies de bloc.

És possible que el treball presenti certes mancances degut a les dificultats que m'ha suposat el nivell d'escalada i el coneixement de temes específics com el reconeixement de la fauna, principalment ocells, i la identificació de la flora.

A l'hora de realitzar la part pràctica, també m'he trobat amb certes dificultats degut el temps que comporta anar a buscar tots els sectors del treball, on l'aproximació és molt perdedora pel fet de no existir camins i haver de caminar bosc a través fins a peu de paret.

El treball està estructurat de manera que en la introducció s'hi troben explicacions necessàries per poder comprendre el contingut del cos, com el significat de la paraula escalada, la història d'aquest esport i la relació amb el medi natural. En la part central del treball hi ha la informació específica de totes les zones d'escalada, ordenades segons la part de la comarca on es troben (Guilleries, Collsacabra, Plana de Vic...). Les dades recollides en aquestes fitxes són les que utilitzaré per poder fer una valoració sobre les característiques de les vies d'escalada a Osona i sobre l'impacte d'aquest esport en el medi, i finalment arribar a unes conclusions. El mètode exacte a l'hora de fer la recerca i tractar els resultats està explicat a l'apartat "mètode", en el cos del treball.

El treball va acompanyat d'un annex, al qual conté la informació necessària per complementar els continguts. Aquest conté les fitxes de camp de cada zona d'escalada visitada, una taula de classificacions dels sectors, les ressenyes de les vies i un llistat del material d'assegurament que faig referència al llarg del treball. Així mateix, també hi ha dos cds que inclouen les fotos preses a l'hora de visitar els sectors, i un altre on hi ha els traks per gps per arribar a les vies.

Per poder dur a terme tots els punts esmentats anteriorment he utilitzat una gran quantitat de fonts. Internet m'ha permès descobrir molts sectors d'escalada, però, a més, també m'he valgut de fonts bibliogràfiques, articles de revistes i fonts orals, que han tingut un paper important.

Per acabar, vull esmentar que parts d'aquest treball no haurien set possibles sense l'ajuda de moltes persones a les que vull agrair la seva col·laboració. Entre aquestes destaquen els meus pares, l'Albert Baucells, membres de l'Unió Excursionista de Vic com en Pep Vila, en Xevi Roviró i en Miquel Gracià; en Jordi Baucells, en Gerard Vila, en Jordi Ortiz, la botiga Muntanya de Llibres de Vic i la Marta Doncel, de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).

2. INTRODUCCIÓ

2.1. L'ESCALADA

Actualment tothom ha sentit a parlar del concepte d'escalada i cada vegada hi ha més gent que practica d'una manera o altra aquest esport, però realment, què entenem per escalar? Quines pràctiques englobem dins d'aquest esport?

L'escalada és una activitat esportiva que consisteix a fer ascensions en pendents considerables valent-se de la força física i mental, a part d'utilitzar diferent material segons el tipus d'escalada que es practiqui. Es considera escalada tot aquell ascens que és molt difícil o en la major dels casos impossible de realitzar sense l'ajuda de les extremitats superiors, és a dir braços i mans.

Aquesta tècnica es pot realitzar en diferents medis, seguint diferents filosofies i utilitzant diverses tècniques, de manera que es poden fer un gran nombre de classificacions dels diferents tipus d'escalada que es poden dur a terme. En aquest treball les classificaré segons dos criteris que més endavant utilitzarem per explicar les vies i zones estudiades.

- Segons el terreny on es practica:
  - **Escalada en rocòdrom:** Es practica en parets artificials on prèviament s'han col·locat un seguit de llocs on agafar-se, les preses.
  - **Escalada urbana:** Es dur a terme en els grans edificis de la ciutat. És molt poc freqüent i en molts països està prohibida.
  - **Escalada en roca:** És aquella en que l'ascensió es realitza en un medi de roca natural.
  - **Escalada en gel:** Es tracta de pujar fortes pendents de gel.
  - **Escalada mixta:** Aquesta és una pràctica que combina l'ascensió en trams de roca i de gel.
  - **Escalada alpina:** Es realitza en un entorn d'alta muntanya, de manera que també és necessària molta experiència en la pràctica de l'alpinisme.
  - **Escalada en grans parets o "bigwall":** Es tracta d'un estil en que la característica principal és superar els 500 metres de desnivell o realitzar la via en més de dos dies degut a la dificultat i la llargada de la via. Normalment es dur a terme en roca.

- Segons la tècnica utilitzada:
  - **Escalada esportiva:** Es tracta d'un estil en que l'escalador ja troba la paret prèviament equipada amb sistemes que el permeten assegurar-se.
  - **Escalada clàssica:** Aquesta és una pràctica en que es necessiten més coneixements i tècnica per progressar amb seguretat que en l'escalada esportiva. Aquest estil persegueix assolir la via d'una manera més tradicional i alpina, de manera que l'escalador va instal·lant els seus sistemes d'assegurança, naturals o artificials, a mesura que avança.
  - **Escalada artificial:** Es tracta d'un tipus d'escalada en què s'utilitza tot tipus de material per ajudar a progressar i no sols per seguretat, com és en el cas dels dos estils esmentats anteriorment. És una tècnica molt laboriosa i lenta, on es necessita una gran quantitat de material.
  - **Escalada lliure:** És una tècnica de progressió en que sols s'utilitzen les extremitats per pujar parets que poden tenir la mateixa llargada que en els tipus d'escalada anteriors.
  - **Bloc:** És una tècnica de progressió en que sols s'utilitzen les extremitats per pujar blocs que no acostumen a superar els cinc metres d'alçada.

En un mateix terreny i utilitzant una mateixa tècnica , és possible practicar escalada en vies de diferent llargada. Segons aquesta característica podem trobar **via llarga**, on és necessari muntar més d'una reunió, **vies d'un llarg**, on s'assegura des del peu de la paret, per tant només hi ha una reunió, i **bloc**, on no és necessari utilitzar corda per assegurar-se.

2.2. HISTORIA DE L'ESCALADA

2.2.1. HISTÒRIA GENERAL

El naixement de l'escalada, tal i com l'entenem actualment, sorgeix com a evolució del muntanyisme i l'alpinisme, quan una sèrie de grans alpinistes no es conformen amb l'ascensió dels cims per les seves rutes més fàcils i comencen la recerca de nous reptes a parets més difícils. Però abans que sorgís l'escalada amb aquest afany esportiu ja hi trobem altres interessos.

Al segle **XVIII**, la Il·lustració i el racionalisme buscaven un retrobament de l'home amb la naturalesa, de manera que va començar a sorgir el muntanyisme amb un interès científic i de coneixement geogràfic. Més endavant, a principi del segle XIX, hi havia tres interessos que l'impulsaven: l'interès científic promovia expedicions a muntanyes inexplorades; el polític portava a la conquesta de cims on fer onejar les banderes del país; i l'interès esportista, on l'activitat es practica per plaer i hi ha una lluita de superació cap a reptes més difícils.

Al segle **XIX**, amb l'alpinista **Albert Frederick Mummery** comença un canvi de mentalitat de la comunitat alpinística, de manera que se'l considera el pare de l'alpinisme modern.

Als Alps, exactament en el sector dels Dolomites, és on es produïren els avenços més significatius. Allà els guies locals van començar a desenvolupar tècniques bàsiques d'assegurament i de descens amb ràpel per tal de poder garantir el màxim la seguretat dels seus clients. Tot i això, en aquell temps les tècniques d'assegurança i el material era molt diferent del que coneixem actualment, ja que es basava en introduir trossos de fusta a esquerdes i a utilitzar els sortints propis de la roca.

A l'inici del segle **XX** va començar la difusió i perfeccionament del material, com els pitons o claus. Aquest fet va permetre assegurar millor els passos de dificultat, però també va portar al sorgiment de radicals defensors de l'escalada lliure com **Paul Preuss**, que més endavant morirà en un accident pel fet de no utilitzar mitjans artificials, per escalar seguint la seva filosofia. Aquesta però, sols és una de les moltes víctimes que va portar la popularització de l'escalada en una època on es practicava amb una deficiència de material. L'àustríac Österreichischer Alpenverein va contar una mitjana de 400 víctimes per temporada.

En contraposició a Preuss, **Hans Dulfer** va desenvolupar una tècnica molt eficaç en la utilització de claus que condicionà totes les generacions fins els anys 60. Les seves tècniques el portaren a obrir vies fins a sisè grau, com l'emblemàtica cara oest de la Cima Grande del Lavaredo oberta el 1913.

Als **anys 30** la verticalitat de les vies en que s'enfronten els alpinistes fan que es comenci a parlar verdaderament d'escalada i dels diferents estils que es poden practicar. Tot i això no

és fins els **anys 40** que l'escalada es considera una disciplina independent. A partir d'aquí, poc a poc es van consolidant els diferents estils d'escalar (artificial, esportiva...), va augmentant el grau de les vies i millora el material en que es practica, de manera que poden disminuir els riscos i es converteix amb un esport més assequible.

2.2.2. L'ESCALADA A CATALUNYA

Al principi del s. **XX** a Catalunya ja comencen a passar alguns esdeveniments importants, ja que es realitzen algunes ascensions que ja es poden considerar autèntiques escalades. Per exemple, l'any **1902** es realitza la primera ascensió al Petit Encantat, amb un pas de IV grau.

La primera via que es considera escalada moderna és la via **Estasen**, a la cara Nord del Pedraforca, oberta al **1922** per **Lluís Estasen**.

A les emblemàtiques muntanyes de Montserrat també s'hi comencen a realitzar algunes ascensions utilitzant tacs de fusta encaixat, troncs d'arbres i fins i tot es fan petites torres humanes per superar desploms, aquesta és l'anomenada tècnica del "pas d'esqueneta". No va ser fins a mitjans dels **anys 40** que el serraller **Josep Ferrer** va fabricar les primeres pitonisses de fissura i petits tascons de ferro que es van utilitzar a Montserrat possibilitant escalades més difícils i desplomades. Més tard, a la **dècada dels 50** **Jordi Álvarez** va inventar les pitonisses d'expansió, un nou material molt més segur que va fer possible que al **1954** s'aconguís la primera ascensió al **Cavall Bernat** per la famosa Via Puigmal.

Una de les primeres dones escaladores va ser **Maria Antònia Simó**, una figura important d'aquella generació.

La Guerra Civil Espanyola (1936-1939) va fer que s'aturessin totes les activitats esportives, però a la dècada dels 50 els escaladors catalans no tardaren a tornar a la muntanya tot i les dificultats econòmiques i de desplaçament. També és en aquesta època quan es crearen grups estables d'escaladors, les anomenades "seccions" d'escalada (GAM, TIM, SAME...).

Durant els **anys 60** s'estén la utilització de les cordes de niló (molt més segures) i les botes amb soles Vibram.

Els **anys 70** aquest esport es popularitza, s'estén la utilització de l'arnés i apareixen els primers empotradors per assegurar-se a la roca.

A la **dècada dels 80** els escaladors es decanten massivament per utilitzar "peus de gat" i pols de magnesi, de manera que el grau augmenta ràpidament fins arribar al vuitè. És en aquest moment que comencen a aparèixer les competicions d'escalada i moltes vies s'equipen des de dalt, de manera que desapareix el compromís i l'exposició. Això porta a un

enfrontament entre la tendència esportiva i la tendència clàssica de l'escalada, que en aquests anys també havia millorat gràcies als nous materials, com per exemple els friends. Els **anys 90** s'equipen una gran quantitat de vies degut, entre d'altres coses, a utilitzar el trepant de forma massiva. I a finals d'aquesta dècada es comença a tenir èxit amb el novè grau.

El segle **XXI** es caracteritza per una popularització de l'escalada esportiva, una massificació dels rocòdroms i de les vies curtes ben equipades i un sobre equipament d'una gran quantitat de zones. Aquest sobre equipament actualment està generant polèmica dins del cercle d'escaladors, fins al punt de que alguns parlin d'escalada-escombraries per definir un estil que utilitza expansions i ancoratges químics de forma massiva i trepitja vies històriques ja existents transformant-ne les característiques i l'autenticitat.

Amb aquest augment dels escaladors també sorgeixen preocupacions sobre l'impacte que pot provocar aquest esport en el medi natural. És per aquest motiu que actualment hi ha regulacions i prohibicions de l'escalada, parcials o totals, en algunes zones.

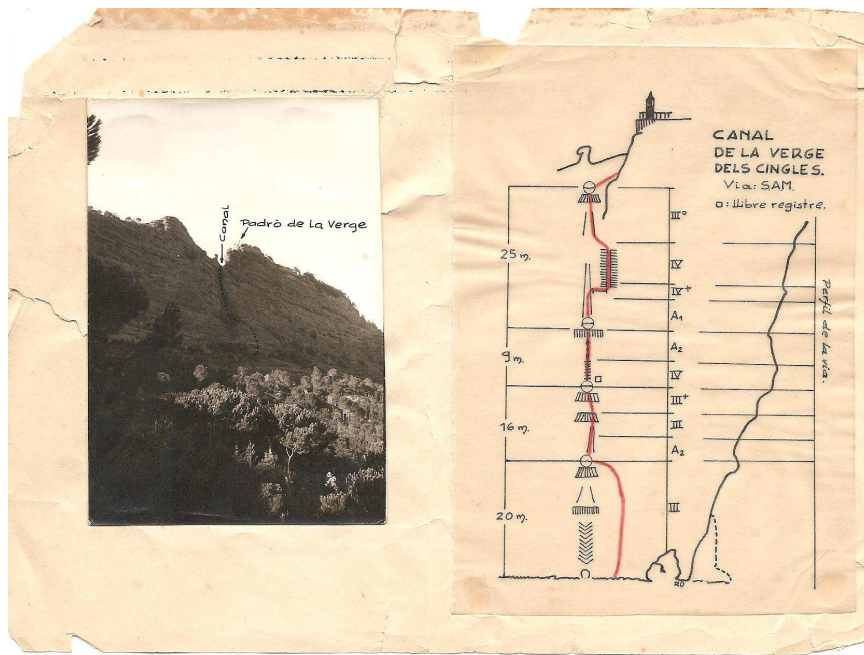
2.2.3. L'ESCALADA A OSONA

A Osona la tradició escaladora va començar una mica més tard que a Catalunya. Les primeres obertures es van començar a fer a finals dels **anys 50**, però les primeres ascensions osonenques daten de l'inici dels **anys 60**, moment en que escaladors com Ramon Orriols, Anton Anguera, Miquel Alemany, Josep Carbonell, Miquel Vilaplana, Xevi Vila, Jaume Palau, Josep Casalí i Francesc Canyelles, entre d'altres, comencen a obrir les primeres vies al Cingle de Vilanova i Sau, a Savassona i al Sot d'en Bac.

És important destacar els Germans Alcubierre (Josep Alcubierre i Manel Alcubierre) que juntament amb Jordi Riera van realitzar importants ascensions al Pedraforca, a part d'obrir noves vies al Collsacabra. Aquests escaladors eren coneguts i ben considerats a molts llocs de Catalunya i fins i tot en altres punts de l'estat, com a Navarra on els escaladors locals van posar el nom d'aquests escaladors osonencs a una de les vies de les Agulles d'en Saber (Pirineu Central) en honor a ells i recordant l'ascensió que hi van fer, tot i que no la van obrir ells.

Aquests primeres escaladors practicaven una escalada rudimentària en comparació a l'actual, ja que el material que utilitzaven era molt diferent i no es podien permetre la possibilitat de caure. Per això les vies obertes durant aquests anys són itineraris curts que passen pels llocs més evidents i més "fàcils". Posteriorment, gràcies als mitjans més moderns, es van poder obrir vies més difícils i llargues per arribar a un mateix lloc.

Els documents que tenim a continuació, són exemples de ressenyes dels anys 60 de la zona de Sau, exactament de les Guilleries. Totes dues mostren el recorregut d'una primera obertura duta a terme per escaladors osonencs.

*Via oberta a la paret del Salt de la Minyona

S.A.M. de l'U.E.V.

Nom del cim o paret : ..... CASTELL BERNAT .....

Alçada s.n.m. : ..... 730 ..... Alçada s. la base : ..... 50 mts .....

Regió : ..... Vilanova de Sau - Guilleries .....

Situació : ..... Al S.W. de Vilanova de Sau. ....

Aproximació : ..... Del Km 9 de la carretera Sau-Vic, surt un camí
carreter que porta a les immediacions de l'agulla. Març es requereix pel base .....

Qualitat de la primera : ..... Primera via d'escalada per les parets N i E .....

Encordada i entitats : ..... Francesc Canyelles, Josep Alcubierre i Manel
Alcubierre i R. Orrit del SAM de l'UEV i Arnau Colomer del AEGM .....

Data : ..... 19 de Juliol del 1961 .....

Nom de la via : ..... Baden Powell (B.P.) .....

Dificultat : ..... IV°* (L) amb algun pas de V^o* Inf. ....

Técnica : ..... Illure .....

Material : ..... 1 escarpa, 2 pitons extraplans, 1 baga, 4 mosquetons,
1 corda de 40 mts. ....

*Primera obertura de la via Baden Powell

A partir dels **anys 70 i 80** van haver-hi importants obertures per part de Pep Vila, Miquel Pérez, Xevi Roviró, Miquel Saborit i Ramon Freixa, entre d'altres, en tota la zona del Collsacabra, Guilleries i Cingles de Bertí.

Actualment, principalment en Pep Vila continua obrint vies a la zona del Collsacabra, tot i la mala qualitat de la roca. D'altra banda en aquests últims any s'han creat zones d'escalada esportiva com Sorralta que han portat a un gran augment de la quantitat d'escaladors. També s'han obert rocòdroms a Centelles, a Vic (Rocòdrom Joan Colet) i a Manlleu.

Cal destacar que en aquests últims anys hi ha membres de clubs excursionistes osonencs que han aconseguit molt bon resultats en competicions internacionals, com és el cas de Ramon Julián (Grup excta. Manlleu), campió en la Copa del Món d'escalada de dificultat 2007. També cal destacar el bon paper de Paula Alsina (GEM) i de Marco Jubes (Unió Excursionista Vic).

Per adonar-nos d'aquest augment en la pràctica de l'escalada i de les modalitats d'esports de muntanya en general, només cal fixar-nos amb les actuals dades pel que fa al nombre de socis dels clubs excursionistes de la comarca i els que posseeixen la tarja federativa. Actualment a Osona hi ha 17 centres excursionistes que representen a un total de 4540 socis, dels quals 2137 tenen la llicència federativa catalana. Tot i que no ens donen un nombre exacte d'escaladors ens serveixen per veure que verdaderament hi ha tradició excursionista i alpinística a Osona. A més, cal tenir en compte que hi ha molts escaladors, sobretot en l'escalada esportiva, que no posseeixen la llicència federativa.

Nom	Població	NSocis	Llicències
CENTRE EXCTA. SERRAGRENYADA	Sant Pere de Torelló	80	97
CENTRE EXCTA. TARADELL	Taradell	225	206
CENTRE EXCTA. TONA	Tona	185	70
CENTRE EXCTA. TORELLÓ	Torelló	270	265
GRUP EXCTA. MANLLEU	Manlleu	250	237
UNIÓ EXCTA. VIC	Vic	625	675
UNIÓ EXCTA. PRATS	Prats de Lluçanès	44	31
CENTRE EXCTA. HOSTALET DE BALENYA	Els Hostalets de Balenyà	136	36
CENTRE EXCTA. ESQUIROL	L'Esquirol	153	109
CLUB EXCTA. DE SANT QUIRZE	Sant Quirze de Besora	100	93
CLUB CENTRE EXCTA. CENTELLES	Centelles	120	78
CLUB EXCTA. CALDETENES	Calldetenes	33	66
CLUB EXCTA. VIA FORA	Olost	45	49
AMICS DE LES CIÈNCIES TERRA I ESP(SE)	Roda de Ter	30	8
ASS.ESP. DIEDRE	Sant Julià de Vilatorrada	14	90
CLUB EXCTA. SEVA	Seva	40	17
ASS.EXCTA. DE VILADRAU KD1/2 H	Viladrau	53	10

* Taula del nombre de socis dels clubs excursionistes al 2009. Dades cedides per la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).

2.3. L'ESCALADA EN EL MEDI NATURAL

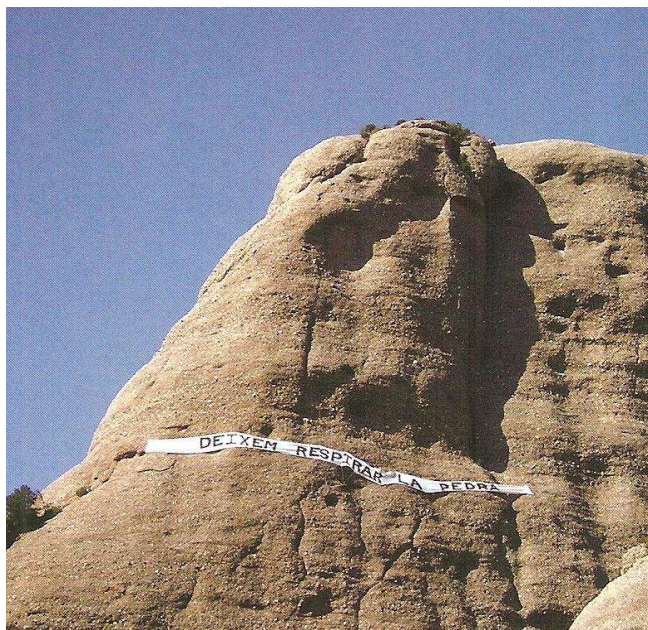
L'escalada, com tota activitat humana realitzada a l'aire lliure, afecta d'una manera o altra a l'entorn. Si ho comparem amb altres activitats o esports més agressius amb el medi, com per exemple l'esquí de pista o el golf, la influència de l'escalada és mínima, però no nul·la, ja que la presència de l'home no passa mai desapercebuda.

En els últims anys el nombre d'escaladors ha augmentat notablement, de manera que ja formen un col·lectiu important. Això comporta que aquest esport la majoria de vegades no passi desapercebut, a causa de que es practica al medi natural, en zones on s'hi troba una gran diversitat d'espècies vegetals i de fauna salvatge i que fins hi tot hi existeix algun tipus de protecció del territori (parc natural, PEIN..).

Actualment hi ha zones d'escalada on ja s'hi ha aplicat restriccions, que consisteixen amb la prohibició de la pràctica d'aquest esport en algunes zones durant tot l'any o en uns períodes concrets. Aquest fet es deu a que es considera que aquest esport pot afectar negativament l'entorn i les espècies animals que hi viuen.

A Catalunya aquestes prohibicions totals o parcials de l'escalada les podem trobar en bastants indrets. De la zona que més se'n sent a parlar és Montserrat, on el 88.4% de les vies es poden escalar tot l'any, mentre que el 11.6% (més de 420 vies d'escalada d'un total de 3617) queden prohibides i es regulen les noves obertures. A part d'aquí també se n'apliquen a altres sectors, com a Montrebei, Sant Llorenç del Munt, Montsant...

A la comarca d'Osona actualment no hi ha cap sector amb prohibicions per la pràctica d'aquest esport, tot i que al voltant de l'any 1998, moment en que es va construir una via ferrada als Cingles de Tavertet, va començar una polèmica. Per una part, s'exposava que aquesta nova via afectava de ple l'ecosistema més emblemàtic i fràgil del conjunt d'espais Collsacabra-Guilleries, un espai integrant al catàleg del Pla d'Espais d'Interès Naturals (PEIN), i que tenia un impacte crític sobre la fauna nidificant als cingles. Finalment aquesta nova via ferrada va ser prohibida, però no l'escalada, encara que també se'n va parlar.

Pancarta a Montserrat: "Deixem respirar la pedra"

Aquests últims anys, diferents persones de la mateixa comunitat d'escaladors han creat l'**Associació d'Escalada Sostenible** (AES) per tal de conscienciar de la importància de la preservació del medi natural i de la pràctica d'una escalada sostenible, tal com ho anuncien amb el seu lema, "Col·labora preservant el medi natural, practica una escalada sostenible".

Logotip de AES

A part d'aquesta associació també s'ha creat una xarxa anomenada **XESCA** que té l'objectiu d'agrupar tot el col·lectiu que, d'una manera o altre, se sent escalador/a. Actualment ja està recolzada per 2490 persones que practiquen aquest esport. Aquesta xarxa, davant la diversitat de criteris pel que fa a les regulacions i prohibicions, ha confeccionat un protocol per unificar les actuacions. En aquest, s'hi reclama que calen uns criteris d'actuació coherents per fer compatibles l'escalada amb la conservació del patrimoni natural i cultural, que s'ha de promoure la participació per part del col·lectiu afectat, que les limitacions han de ser movibles segons es vagin revisant i que cal donar més informació sobre el medi per tal d'afavorir a una educació ambiental que condueixi cap a la pràctica d'una escalada responsable.

Logotip de la xarxa d'escaladors XESCA

3. SECTORS D'ESCALADA

3.1. MÈTODE

D'acord amb l'objectiu inicial de fer una recerca de les diferents vies d'escalada d'Osona i realitzar un petit estudi sobre el possible impacte de l'escalada al medi, he anat seguint una sèrie de passos per tal de poder arribar a unes conclusions.

En primer lloc he visitat les diferents zones d'escalada d'Osona que he anat descobrint a través de la recerca a Internet o gràcies al diàleg amb altres persones, ja conegudes o no, i he dissenyat una fitxa de camp per poder recollir les dades necessàries per després poder analitzar i col·locar en una base de dades.

Un cop recollida la informació mitjançant les fitxes de camp (annex 1) que he utilitzat per a cada sector d'escalada, he anat organitzant totes les dades recollides en una graella (annex 1) i en les fitxes de cada zona que trobem a les següents pàgines.

El treball s'ha estructurat de manera que trobem la informació de les diferents vies organitzades per zones segons les característiques ambientals i geogràfiques, com per exemple el Montseny, les Guàrdies, etc. En primer lloc hi ha una petita explicació d'aquestes zones en que podem dividir Osona, amb la principal vegetació que s'hi troba i una mica de la fauna més característica. Després d'aquesta petita introducció, ja hi ha totes les vies que hi podem trobar, tant d'escalada esportiva com d'altres modalitats, com clàssica, artificial i bloc. En cada sector hi podem trobar la mateixa informació: en primer lloc el tipus d'escalada que s'hi practica, després el tipus de roca que s'hi troba i finalment l'orientació de les vies. A continuació podem trobar dos models; si es tracta d'un sector d'esportiva amb una gran quantitat de vies, la informació pel que fa a la dificultat, la llargada i l'equipament serà en general, mentre que si hi ha diferents vies llargues o subsectors, aquesta informació la trobarem per cada un d'aquests. En el cas que la informació sigui molt diversa per cada via, per motius d'espai, la trobarem juntament amb les ressenyes, a l'annex número 2. Després també trobarem l'explicació de com arribar-hi i amb format digital, a l'annex 4, s'hi troben els traks per gps per arribar a peu de via, ja que la majoria de vegades l'aproximació és molt difícil i perdedora.

De cada zona s'ha fet un estudi sobre el medi natural, de manera que indico si a la roca hi ha líquens, i a continuació hi ha un resum de la flora, observada a la via i al voltant d'aquesta. La fauna que hi ha llistada està separada segons si l'he observada directament o n'he trobat rastres, o l'he determinat de manera bibliogràfica. En aquest últim cas només tracto ocells.

Finalment, en cada fitxa hi ha les observacions amb un petit comentari de la zona.

Les ressenyes de les vies d'escalada i la informació tècnica d'algunes d'elles, per motius d'espai no ha set possible posar-les juntament amb aquesta informació, de manera que les podem trobar a l'annex 2 adjunt amb el treball. Molts d'aquests croquis són propis, ja que n'he fet un esbós en el moment d'observar les vies i més tard n'he fet el definitiu i els he escanejat.

A més a més, a la majoria de zones hi ha una o dues fotografies il·lustrant les parets o la fauna. Totes aquestes imatges han estat fetes per mi en el moment de visitar els sector durant aquests mesos de realització del treball. La resta de fotografies es troben al CD, annex 3.

Com ja he dit, amb les dades obtingudes a partir de l'observació, he creat una base de dades i, a partir d'aquesta, he fet dues classificacions. Una segons l'impacte de l'escalada en el sector i l'altra segons l'experiència necessària per escalar-hi.

Per poder fer aquestes classificacions he utilitzat unes escales de valoració pròpies utilitzant la tècnica de la Funció d'avaluació. D'aquesta manera he creat un sistema que permet a l'ordinador donar uns valors numèrics a dades qualitatives que no pot manejar i que possibilita que si fos necessari es pogués utilitzar fàcilment per moltíssim sectors. Per aconseguir-ho, primer, he seleccionat les característiques que he considerat important (llargada de la via, tipus d'escalada, nius observats, qualitat de la roca, etc.) i les hi he donat un valor pes de 1 al 10. Llavors, dintre de cada característica he donat unes altres ponderacions a les diferents varietats que he observat en els sectors (per exemple en el tipus d'escalada, hi ha un valor per l'esportiva, pel bloc...i així successivament). Aquests valors els podem veure en les taules 1 i 3, en la pàgina següent.

Seguidament he multiplicat els valors de cada característica per la varietat que presentava el sector, obtenint així una xifra, al màxim objectiva possible. D'aquesta manera he obtingut uns resultats numèrics per classificar aspectes qualitatius i aquests no els he pogut controlar, sinó que el mateix criteri ha servit per tots els sectors. Aquest procediment ens el mostra els gràfics 2 i 4 de les pàgines que tenim a continuació, a on hi ha tots els sectors d'escalada que he tractat amb els diferents valors que els hi corresponen acolorits segons la intensitat, de manera que com més gran és el valor més fosc és el quadre. Així els colors ens ajuden a fer un anàlisi de les dades, ja que el nostre ull ho pot captar més fàcilment.

Les xifres que he obtingut en les dues classificacions m'han servit per poder comparar les zones d'escalada i, per últim, elaborar una sèrie de gràfics que mostren de manera clara les característiques de les vies d'escalada d'Osona. També les he utilitzat per fer diferents mapes, amb el programa ARCGIS, classificant els sectors d'escalada segons els dos criteris

a partir dels quals he fet les classificacions: l'impacte de l'escalada en el sector i l'experiència necessària per escalar-hi.

Taula 1:

Classificacions segons el nivell d'escalada

6	Tipus d'escalada	5	Qualitat roca	5	Terreny	8	Equipament
10	Esportiva	10	Bona	10	Placa, diedre	10	Equipada
5	Esportiva via llarga	5	Mitjana	5	Fissura	5	Semiequipada
8	Bloc	1	Dolenta	2	Desplom	1	Desequipada
4	Artificial			1	Sostre		
1	Clàssica			7;8	Tot		

7	Dificultat	4	Material	3	Nº llargs	2	Aproximació
10	IV,V	10	Cintes exprés	1	1	10	No
5	6	4	Cintes + estreps	6	2	8	Fàcil
3	7, A1	1	altres	4	3 a 5	5	Mitjà
2	8, A2			1	més de 5	2	Difícil (ràpel)
1	9,A3						
8	tot (més fàcils)						
3	tot (més difícils)						

Taula 2:

Funció d'avaluació "Nivell"

		6	5	5	8	7	4	2	3
	LLOC	TIPUS D'ESCALADA	QUALITAT ROCA	TERRENY	EQUIPAMENT	DIFICULTAT	MATERIAL	APROXIMACIÓ	N. LLARGS
138	El Barret d'en Riba	1	1	7	5	5	1	5	1
154	Les Agudes	2	5	5	5	5	1	5	1
159	El Gep	1	1	7	5	8	1	2	3
195	Salt de Sallent	3	5	5	5	8	3	8	1
212	Castell Bernat	4	1	8	7	7	4	5	4
214	Morro de l'Abella	3	5	10	5	7	1	8	4
218	Cabrera	4	1	10	10	3	4	5	4
223	La Trona	3	5	7	10	3	4	8	4
224	El plec del llibre	5	5	2	7	5	10	5	6
226	EL cap de mort	4	1	10	10	5	4	2	4
239	L'Agullola	3	5	10	7	8	3	5	4
256	Puigsacalm	1	5	10	10	3	10	5	8
266	Sot del Torn	7	10	5	5	7	5	5	10
273	El salt de la Minyona	5	1	8	10	8	10	5	4
302	La Visera	10	10	1	10	3	10	8	10
311	El Grau dels Matxos	10	5	5	10	5	10	8	10
340	La Creu	10	10	5	10	5	10	10	10
344	Savassona	9	10	5	10	7	10	8	10
344	L'Escudella	10	10	5	10	7	10	8	8
351	Sot del Bac	10	10	5	10	8	10	8	8
359	Turó del Llobregat	9	10	8	10	7	10	8	10
369	Sorraita	10	10	8	10	7	10	10	10
371	El Pont	10	10	7	10	8	10	10	10

Valor resultat de la funció
suma dels valors*pes

Valor

En la gràfica, com més gran és el valor*pes, menys nivell d'escalada es necessita.

Taula 3:

Classificacions segons el medi

8	Tipus d'escalada	3	Qualitat roca	4	Nº vies	4	Llargada	5	Equipament
10	Esportiva	10	Bona	1	1 a 3	10	1m a 25m	10	Equipat
3	Esportiva via llarga	5	Mitjana	5	4 a 10	5	25m a 35m	5	Semiequipada
10	Bloc	1	Dolenta	8	10 a 30	2	35m a 100m	1	Desequipada
5	Artificial			10	més de 30	1	més de 100m		
2	Clàssica								

1	Dificultat	2	Preses artificials	10	Visitants	2	Magnesi
8	IV,V	5	Sí	10	Molts	10	Molt
5	6	1	No	8	Bastants	8	Bastant
2	més de 7			5	Pocs	2	Gens
3	Artificial			1	Molt pocs	5	Poc
10	Bloc						
7	tot (més fàcils)						
4	tot (més difícils)						

2	Brutícia	2	Pintades	3	Aproximació	4	Nº llargs
10	Molt	10	Moltes	10	No	10	1
8	Bastant	8	Bastants	8	Fàcil	6	2
5	Poca	5	Poques	5	Mitjà	4	3 a 5
2	Gens	2	Gens	2	Difícil	1	més de 5

8	Vegetació a la base	9	V. a la via	10	Nius observats	7	Excrements d'ocells
5	Molta	10	Molta	10	Sí	10	Sí
3	Bastant	8	Bastant	1	No	1	No
2	Poca	5	Poca				
1	Gens	2	Gens				

Taula 4:

Funció d'avaluació "Medi"

Pes

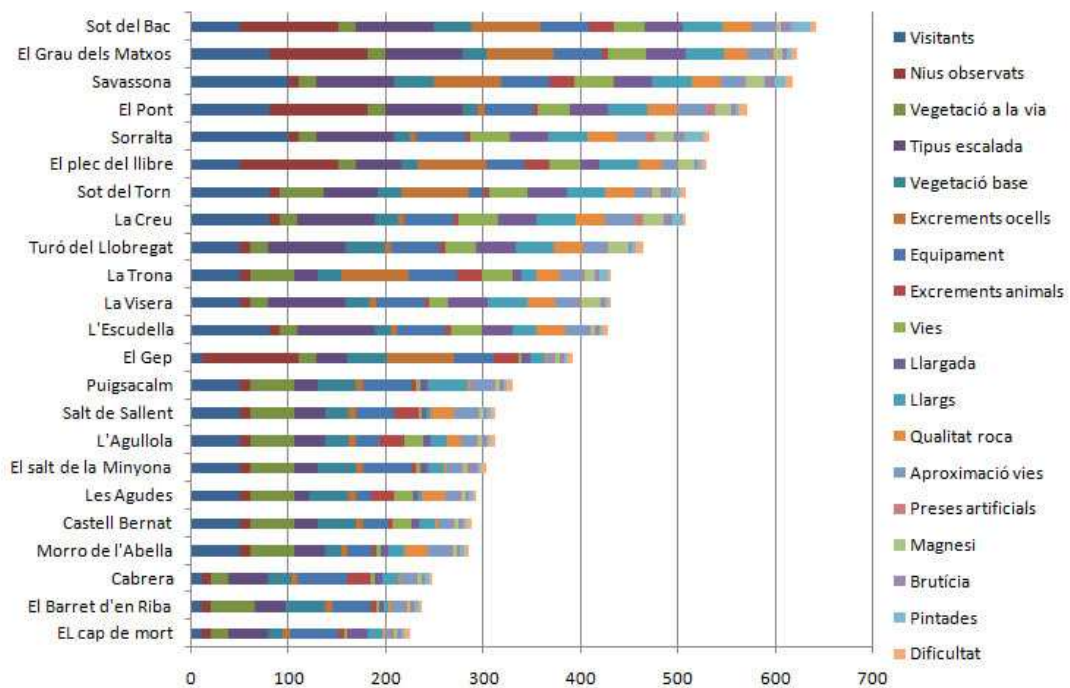
		10	10	9	8	8	7	5	5	4	4	4	3	3	2	2	2	2	1
	LLOC	VISITANTS	NIUS OBSERVATS	VEGETACIÓ A LA VIA	PUS D'ESCALADA	VEGETACIÓ A LA BASE	EXCREMENTS	EQUIPAMENT	EXCREMENTS ANIMALS	VIES	LLARGADA	N. LLARGOS	QUALITAT ROCA	APROXIMACIÓ A LA VIA	PRESES ARTIFICIALS	MAGNESI	BRUTICIA	PINTADES	DIFICULTAT
224	EL cap de mort	1	1	2	5	2	1	10	1	1	5	4	1	2	1	2	2	2	5
236	El Barret d'en Riba	1	1	5	4	5	1	8	1	1	1	1	1	5	1	2	2	2	3
247	Cabrera	1	1	2	5	3	1	10	5	1	2	4	1	5	1	2	2	2	3
285	Morro de l'Abella	5	1	5	4	2	1	5	1	1	2	4	8	8	1	2	2	2	5
287	Castell Bernat	5	1	5	3	5	1	5	1	3	2	4	1	5	1	2	2	2	5
292	Les Agudes	5	1	5	2	5	1	3	5	5	1	1	8	5	1	2	2	2	3
302	El salt de la Minyona	5	1	5	3	5	1	10	1	1	2	4	1	5	1	2	5	2	5
311	L'Agullola	5	1	5	4	3	1	5	5	5	2	4	5	5	1	2	2	2	5
312	Salt de Sallent	5	1	5	4	3	1	8	5	1	1	1	8	8	1	2	2	2	5
329	Puigsacalm	5	1	5	3	5	1	10	1	1	2	10	1	8	1	2	2	2	5
391	El Gep	1	10	2	4	5	10	8	5	1	2	4	1	2	1	2	2	2	5
428	L'Escudella	8	1	2	10	2	1	10	1	8	8	6	10	8	1	2	2	2	6
430	La Visera	5	1	2	10	3	1	10	1	5	10	10	10	8	1	10	2	2	2
431	La Trona	5	1	5	3	3	10	10	5	8	2	4	8	8	1	5	2	5	3
464	Turó del Llobregat	5	1	2	10	5	1	10	1	8	10	10	10	8	1	10	2	2	8
507	La Creu	8	1	2	10	3	1	10	1	10	10	10	10	10	5	10	5	5	3
508	Sot del Torn	8	1	5	7	3	10	3	1	10	10	10	10	5	1	5	5	5	6
529	El plec del llibre	5	10	2	6	2	10	8	5	8	5	10	8	5	1	8	2	2	5
532	Sorralta	10	1	2	10	2	1	10	1	10	10	10	10	10	5	10	5	10	6
570	El Pont	8	10	2	10	2	1	10	1	8	10	10	10	10	5	8	2	2	8
517	Savassona	10	1	2	10	5	10	10	5	10	10	10	10	8	1	10	5	5	8
621	El Grau dels Matxos	8	10	2	10	3	10	10	1	10	10	10	8	8	1	5	2	2	6
642	Sot del Bac	5	10	2	10	5	10	10	5	8	10	10	10	8	1	2	5	10	7

Valor resultat de la funció suma del valors*pes

Valor

En aquest cas, com més gran és el valor*pes del gràfic més impacte produeix l'escalada en l'entorn de les vies d'escalada del sector.

La gràfica que tenim a continuació també ens mostra les diferents característiques que he tingut en compte per elaborar la classificació segons l'impacte amb el medi. A més, també ens mostra gràficament la proporció de cada característica segons la seva importància.

3.2. LES VIES D'OSONA

3.2.1. LA PLANA DE VIC

És el centre geogràfic de la comarca i a on s'hi troba la major quantitat de població. Està rodejada de muntanyes: les del Ripollès al nord, el Montseny i els Cingles de Bertí al sud, el Collsacabra a l'est... de manera que queda tancada per un cercle de serralades.

La vegetació més abundant són els boscos de roures martinencs (*Quercus pubescens*) degut a la inversió tèrmica, ja que en relació a l'altitud li correspondria l'alzinar muntanyenc (*Quercetum ilicis*). En els últims anys, però, hi predominen els conreus de secà.

La fauna que podem trobar en les zones boscoses és considerable. En les rouredes hi ha una gran varietat d'ocells nidificants com el pit-roig (*Erithacus rubecula*), la merla (*Turdus merula*), el cargolet (*Troglodytes troglodytes*), la mallerenga blava (*Parus caeruleus*) o el rossinyol (*Luscinia megarhynchos*) entre d'altres. Alguns dels mamífers més comuns són el conill (*Oryctolagus cuniculus*), el teixó (*Meles meles*), la guineu (*Vulpes vulpes*) i el senglar (*Sus scrofa*).

En aquesta zona s'hi troba només un sector d'escalada esportiva. Aquests és molt conegut per la gent de la comarca.

Sectors d'escalada:

1. Sorralta

La Plana de Vic des del turó de Sant Marc.

1. SORRALTA

ZONA: Plana de Vic

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva

TIPUS DE ROCA: Microconglomerats i gresos

ORIENTACIÓ: Est

VIES:

LLARGADA: de 8m a 25 m

DIFICULTAT: de IV a 9a
(majoritàriament 6è)

EQUIPAMENT: Equipades
amb parabolts i químics.

COM ARRIBAR-HI:

Des de Vic dirigir-nos a Roda de Ter.
Passat el primer semàfor al principi del
poble, trencar a la dreta pel carrer
Baró de Savassona.
Seguir la carretera que baixa al costat
del riu.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://www.sorralta.galeon.com/>

L'ENTORN:

LÍQUENS: No n'hi ha

FLORA:

A la via: Majoritàriament no n'hi ha

Al voltant de les vies: farigola (*Tymus vulgaris*), heura (*Hedea helix*), esbarzer (*Rubus ulmifolius*)

FAUNA

Observada/Rastres: -

Ocells de la zona: Garsa (*Pica pica*),
Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*), Oriol
(*Oriolus oriolus*), Xoriguer (*Falco tinnunculus*),
Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*)

OBSERVACIONS:

Aquest sector d'escalada es troba a la roca d'una antiga
pedrera, de manera que a gran part de les vies del sector
esquerra hi ha preses i forats artificials

3.2.2. LES GUILLERIES

Forma una zona abrupta al sud-est de la comarca, situada al vèrtex de la serralada Prelitoral Catalana, pertanyent a les comarques de la Selva i Osona. El punt més alt és Sant Miquel (1.204m).

Una bona part de l'Espai natural de Guillerries-Savassona està cobert per boscos caducifolis on s'hi troba el roure (*Quercus humilis*), el faig (*Fagus sylvatica*) i una gran quantitat de plantes herbàcies, falgueres (*Pteridium aquilinum*) i molses. Però, l'arbre típic de plantació és el pi roig (*Pinus sylvestris*) que juntament amb el pi pinyer (*Pinus pinea*) ocupen els ambients més secs i assolellats. I en els vessants muntanyosos hi predomina l'alzinar (*Quercus ilex*).

En tota aquesta varietat de vegetació hi trobem mamífers com la guineu (*Vulpes vulpes*), el conill (*Oryctolagus cuniculus*), l'esquirol (*Sciurus vulgaris*), la fagina (*Martes foina*) i el senglar (*Sus scrofa*), amfibis i rèptils com la salamandra (*Salamandra salamandra*) i la llisona o serp de vidre (*Anguis fragilis*), i una gran quantitat d'ocells com el gaig (*Garrulus glandarius*), l'astor (*Accipiter gentilis*), l'esperver vulgar (*Accipiter nisus*), l'àguila marcenca (*Circaetus gallicus*), la mallerenga blava (*Parus caeruleus*), el bruel (*Regulus ignicapillus*) i el roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*) i el pela-roques (*Tichodroma muraria*) en els cingles.

Les principals vies d'escalada clàssica d'aquesta zona les trobem als Cingles de Vilanova, mentre que la zona de Savassona destaca per el gran nombre de blocs escalables.

Sectors d'escalada:

2. Savassona
3. Turó del Llogregat
4. El salt de la Minyona
5. Castell Bernat

Vista de Castell Amples amb les Guillerries al fons

2. SAVASSONA

ZONA: Guilleries

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva, artificial i bloc

TIPUS DE ROCA: roques sedimentàries, arenísques (gresos)

ORIENTACIÓ: Vàries

VIES: aproximadament 42 vies + bloc

PRIMERES OBERTURES: 1959(escalant modernament) i 1982 es va començar a fer bloc com a disciplina.

LLARGADA: de 5 a 26 metres

DIFICULTAT: en artificial A1-A2, en esportiva entre grau 6 i 8, en bloc de 3r grau a 8è

EQUIPAMENT: Equipades amb parabolts i químics.

COM ARRIBAR-HI: Des de Tavèrnoles seguir la carretera en direcció Fussimanya. Aparcar en una explanada a mà esquerra, just després de trobar un rètol que indica Sant Feliuet, d'on surt el camí que seguirem. Abans d'arribar a l'ermita ja trobarem els primers blocs i seguint el camí fins a Sant Feliuet, desviant-nos a l'esquerra trobarem el sector d'escalada esportiva Via Làctea.

MÉS INFORMACIÓ:

[http://rotpunktholds.blogspot.com/search/label/Reseñas de Savassona](http://rotpunktholds.blogspot.com/search/label/Reseñas%20de%20Savassona)

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: No n'hi ha

Al voltant de les vies: alzinar muntanyenc (*Quercetum ilicis*), roure martinenc (*Quercus humilis*), pi roig (*Pinus sylvestris*), boix (*Buxus sempervirens*), teix (*Taxus baccata*), garric (*Quercus coccifera*), boix grèvol (*Ilex aquifolium*), orquídia (*Ophrys catalaunica*, *Sourante spiralis*), farigola (*Thymus vulgaris*), crespínell (*Sedum brevifolium*)

FAUNA

Observada/Rastres: Tudó (*Columba palumbus*)

Ocells a la zona: Bruel (*Regulus ignicapillus*), Mallargenga carbonera (*Parus major*), Pit-Roig (*Erithacus rubecula*), Gaig (*Garrulus glandarius*), Esparver *vulgar* (*Accipiter nisus*), Gamarús (*Strix aluco*), Duc (*Bubo bubo*)

OBSERVACIONS:

Tot i la quantitat d'escaladors que s'hi troben la grandària de l'espai on es troben els diferents blocs entre els arbres, ho converteix amb un lloc acollidor i bonic. Actualment les roques contenen una gran quantitat de magnesi i allà on es practica bloc les preses estan molt llimades. De moment no és un indret amb brutícia i pot seguir així mentre hi hagi respecte, per part dels escaladors, per les roques i la flora que s'hi troba.

3. TURÓ DEL LLOBREGAT

ZONA: Guillerires

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva, bloc

TIPUS DE ROCA: arenisca

ORIENTACIÓ: Vàries

VIES: 7 vies + blocs

PRIMERES OBERTURES: Als anys 90, majoritàriament per Miquel Saborit

LLARGADA: 10m - 18m (les vies d'esportiva)

DIFICULTAT: 6b a 7b+

EQUIPAMENT: Equipades amb químics.

COM ARRIBAR-HI:

Des de Vic, anar direcció Tavèrnoles i al Parador de Turisme de Vic. Passar el poble de Tavèrnoles i la casa de Savassona. Seguir fins que trobem un cartell indicador que posa Fussimanya, just al costat d'aquest, a mà esquerra, hi ha un gran aparcament de sorra on podem deixar el cotxe. Des d'aquí just a davant veurem sortir davant nostre un corriol que puja cap a dalt on hi ha els blocs.

MÉS INFORMACIÓ:

UNIÓ EXCURSIONISTA DE VIC (juliol 2004-març 2005). *El Butlletí*, núm. 250

L'ENTORN:

LÍQUENS: Pocs

FLORA:

A la via: No n'hi ha

Al voltant de les vies: roure martinenc (*Quercus humilis*), falgueres (*Pretidium alquilinum*), heura (*Hedea helix*), alzinar (*Quercetum ilicis*)

FAUNA

Observada/Rastres: -

Ocells a la zona: *Gralla* (*Corvus monedula*), Bruel (*Regulus ignicapillus*), Mallargenga carbonera (*Parus major*), Pit-Roig (*Erithacus rubecula*)

OBSERVACIONS:

Aquest sector moltes vegades s'engloba dintre Savassona, ja que estan força a prop i tenen unes característiques semblants. Una diferència, però, és que aquest sector és menys conegut i per tant més solitari.

4. SALT DE LA MINYONA

ZONA: Guillerries

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva (via llarga), artificial, clàssic

TIPUS DE ROCA: Conglomerats vermells de poca qualitat

ORIENTACIÓ: Est

VIES: 3

1. CANAL DE MARE DE DÉU DELS CINGLES

PRIMERA OBERTURA: Josep Alcubierre, Miquel Alemany i Ramon Orriols, el 1962

LLARGADA: 70m (20m, 15m, 10m, 25m)

DIFICULTAT: MD- (IV+, A2)

EQUIPAMENT: Desequipada

2. MARE DE DÉU DELS CINGLES

PRIMERA OBERTURA: Manel Alcubierre, Antoni Anguera, Josep Carbonell i Miquel Vilaplana, el 1964

LLARGADA: 90m (20m, 25m, 15m, 25m, 5m)

DIFICULTAT: MD inf. (V, A1e)

EQUIPAMENT: Equipada amb parabolts

3. VIA 3

PRIMERA OBERTURA: Pep Vila

LLARGADA: 85m aproximadament

DIFICULTAT: A1, 6b

EQUIPAMENT: Equipada amb químics

COM ARRIBAR-HI:

Des de Vic agafar la carretera cap al pantà de Sau (N-141). Al km 12 trobarem la Masia Can Tordera i cinquanta metres abans un camí a l'esquerra que passa al costat d'un camp. Anar seguint aquesta pista fins a l'encreuament on tirarem cap a l'esquerre. Al cap d'uns 10 metres un corriol marcat amb fites i a on comencen unes marques grogues ens portarà a peu de paret.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: boix (*Buxus sempervirens*), pi roig (*Pinus sylvestris*)

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), pi roig (*Pinus sylvestris*), arboç (*Arbutus uneda*), càdec (*Juniperus oxycedrus*), boix (*Buxus sempervirens*), falzia vera (*Adiantum capillus-veneris*), falgueres (*Pteridium aquilinum*), matafoc (*Sempervivum tectorum*), crespínell (*Sedum brevifolium*), lligabosc (*Lonicera*), ginebró (*Juniperus communis*)

FAUNA

Observada/Rastres: formiga lleó (*Myrmecoleon fromicarius*)

Ocells a la zona: Xoriguer (*Falco tinnunculus*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*), Briel (*Regulus ignicapillus*)

OBSERVACIONS:

La roca en aquest sector és bastant descomposta però la via està molt ben equipada. Aquestes vies són en un entorn bastant verge on no hi ha pintades n'hi magnesi a la roca, a més a més, el camí per arribar-hi passa ben bé pel mig del dens bosc però aquest està ben marcat amb fites i punts grocs.

5. CASTELL BERNAT

ZONA: Guillerries

TIPUS D'ESCALADA:

TIPUS DE ROCA: Conglomerats i margues rogenques de poca qualitat

ORIENTACIÓ: Sud, nord, est

VIES: 4

1. UEV

PRIMERA OBERTURA: Xevi Vila i Jaume Palau, el 1960

LLARGADA: 70m (20m, 20m, 30m)

DIFICULTAT: MD (A2, V)

EQUIPAMENT: Equipada amb material antic i reforçada amb algun parabolt i químic.

2. BADEN POWELL

PRIMERA OBERTURA: Josep Alcubierre, Manel Alcubierre, Francesc Canyellas, Amat Colomer i Ramon Orriols, el 1961

LLARGADA: 60m (25m, 35m)

DIFICULTAT: BD (IV,III)

EQUIPAMENT: Material antic i reforçada amb parabolts

3. DIRECTA MONTSERRAT

PRIMERA OBERTURA: Manel Alcubierre, Antoni Anguera, Josep Carbonell i Miquel Vilaplana, el 1964

LLARGADA: 50m (25m, 25m)

DIFICULTAT: MD- (V, A2)

EQUIPAMENT: Semiequipada

4. 1.000 HOMES

PRIMERA OBERTURA: Pep Vila, el 2003

LLARGADA: 95m (30m, 35m, 30m)

DIFICULTAT: ED (6b+, A2), màxim obligat 6a, A2.

EQUIPAMENT: Semiequipada amb material antic

COM ARRIBAR-HI:

Des de Vic agafar la carretera cap al pantà de Sau (N-141). Al km 13.5 deixarem el cotxe i seguirem una pista forestal a mà esquerra. En un revolt tancat a la dreta ens desviarem per una pista que puja direcció a la paret. Al cap d'uns 700m agafarem un corriol a mà dreta que ens portarà fins al coll entre el Castell i el cingle principal.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Molt pocs

FLORA:

A la via: arboç (*Arbutus uneda*), romaní (*Rosmarinus officinalis*), matafoc (*Sempervivum tectorum*), càdec (*Juniperus oxycedrus*)

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), roure martinenc (*Quercus humilis*), pi roig (*Pinus sylvestris*), boix (*Buxus sempervirens*), càdec (*Juniperus oxycedrus*), falgueres (*Pteridium aquilinum*), matafoc (*Sempervivum tectorum*), crespí (*Sedum brevifolium*), galzeran (*Ruscus aculeatus*), castanyer (*Castanea sativa*), orella d'ós (*Ramonda myconi*)

FAUNA

Observada/Rastres: -

Ocells de la zona: Xoriguer (*Falco tinnunculus*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Cotxa fumada (*Phoenicurus ochrurus*), Bruel (*Regulus ignicapillus*)

OBSERVACIONS:

Per arribar a les vies Baden Powell i Directa Montserrat, a partir del coll cal vorejar uns 20m la paret cap a l'esquerra per una lleixa herbada. Allà comencen les dues vies, que comparteixen els primers 20m.

3.2.3. EL COLLSACABRA

És un altiplà situat al llinar oriental d'Osona, compartit entre les comarques de la Garrotxa i la Selva. Està format per una gran quantitat de cingleres, de boscos frondosos i de petites viles que formen part del Sistema Transversal Català. D'aquesta regió en destaquen els cingles de Tavertet (1.197m), Cabrera (1.312m), el Pla d'Aiats (1.303m) i els cingles del Far (1.126m)

El paisatge es caracteritza per les pastures humides i els boscos, principalment fagedes(*Fagus sylvatica*) i rouredes(*Quercus humilis*), on s'hi troba una gran quantitat de fauna. El mamífer més abundant és el talp (*Talpa europaea*). També s'hi poden trobar senglars (*Sus scrofa*) i guilles (*Vulpes vulpes*) entre d'altres. Els ocells més comuns són l'esparver(*Circus pygargus*), el corb (*Corvus corax*), el tudó (*Columba palumbus*) i la garsa (*Pica pica*), i en les zones de les cingleres i roquissars s'hi troba el duc (*Bubo bubo*), el ballester (*Apus melba*), el falcó peregrí (*Falco peregrinus*), el roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), la merla roquera (*Monticola saxatilis*) i la cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*), entre d'altres.

Al Collsacabra s'hi troben una gran quantitat de vies d'escalada clàssica. Moltes d'aquestes es van obrir per primera vegada als anys 60 i en els últims anys s'han anat reequipant. A més també hi ha zones noves de fa pocs equipades.

Sectors d'escalada:

6. El Gep
7. El Barret d'en Riba
8. L'Agullola
9. Salt de Sallent
10. Morro de l'abella
11. El Cap de mort
12. L'Escudella
13. Cabrera

El pantà de Sau des del Morro de l'Abella

6. CINGLES DE TAVERTET: EL GEP

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Clàssica i artificial

TIPUS DE ROCA: Conglomerats vermells de poca qualitat a la part inferior i gresos calcaris a la part superior.

ORIENTACIÓ: Sud, sud-oest

VIES: 3

1. EL GEP: Via CEB

PRIMERA OBERTURA: Centre Excursionista Badalona, a l'any 1956

LLARGADA: 30 m

DIFICULTAT: MD (V+)

EQUIPAMENT: Equipada l'any 2001 amb "pes".

2. EL GEP

PRIMERA OBERTURA: El s.XXI

LLARGADA: 85 m

DIFICULTAT: - (artificial)

EQUIPAMENT: Semiequipada

3. PUIG DE LA FORÇA: Via Còctel de pedra

PRIMERA OBERTURA: Armand Ballart i Pep Vila, el març del 2002

LLARGADA: 265 m

DIFICULTAT: ED- (6a,A2)

EQUIPAMENT: Semiequipada amb parabolts i claus.

COM ARRIBAR-HI: Des de la presa del Pantà de Sau, deixar el Club Nàutic a l'esquerra seguint la carretera. Aparcar el cotxe on acaba l'asfalt i agafar un camí forestal a la dreta. Seguir-lo fins a travessar una cadena. Al cap de 10 metres pujar per una canal a la dreta fins a peu de via.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: farigola (*Thymus vulgaris*), crespí (*Sedum brevifolium*)

Al voltant de les vies: roure martinenc (*Quercus humilis*), alizina (*Quercus ilex*), boix (*Buxus sempervirens*), espígol (*Lavandula angustifolia*), falzia roja (*Asplenium trichomanes*), falzia vera (*Adiantum capillus-veneris*), rogeta (*Rubia peregrina*)

FAUNA

Observada/Rastres: cabres (*Capra pyrenaica*), aufrany (*Neophron percnopterus*), formiga lleó (*Myrmeleon fromicarius*)

Ocells de la zona: Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Pardal roquer (*Petronia petronia*), Ballester (*Apus melba*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), Duc (*Bubo bubo*)

OBSERVACIONS:

Es tracta d'un sector molt verge amb una aproximació difícil de trobar pel fet de no existir cap camí que ens porti a peu de via. A la base hi trobem una gran quantitat de vegetació i a la roca sols se'n pot observar en les fissures i alguns llocs concrets.

A les parets de l'esquerra d'on transcorren les vies hi ha una gran quantitat de forats i "baumes" a la roca, on hi podem observar molts excrements d'ocells i de cabres. Al voltant de les vies no s'ha observat brutícia i la paret no presenta restes de magnesi.

7. CINGLES DE TAVERNET: EL BARRET D'EN RIBA

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Clàssica i artificial

TIPUS DE ROCA: Conglomerats de margues rogenques de poca qualitat a la part inferior i gresos calcaris a la part superior.

ORIENTACIÓ: Sud

VIES: 3

1. VIA ORIGINAL

PRIMERA OBERTURA: J. Girbau, J. Monistrol, C. Olivella i J. Querol, 1956

LLARGADA: 55m (20m,15m,20m)

DIFICULTAT: ED- (A3e, 6a)

EQUIPAMENT: Via reequipada per Pep Vila

2. CINGLES DEL PLA DE DALT: LA GRAN FILIGRANA

PRIMERA OBERTURA: J. Musach, J. M. Parareda, P. Parés, J. Vila, el 1997

LLARGADA: 280m (30m, 30m, 30m, 30m, 20m, 30m, 40m, 40m, 30m)

DIFICULTAT: MD (A3e,V)

EQUIPAMENT: Semiequipada amb parabolts.

3. CINGLES DEL PLA DE DALT: VIA BALCONETS DE SAU

PRIMERA OBERTURA: J. Musach, J. M. Parareda, J. Romeu i J. Vila, 1991

LLARGADA: 225m (35m, 35m, 25m, 35m, 45m, 25m, 25m)

DIFICULTAT: ED- (A3e, 6a)

EQUIPAMENT: Via equipada amb spits i parabolts.

COM ARRIBAR-HI: Des de Tavertet seguir el camí que porta al pla del Castell. Poca abans d'arribar a la casa de sota el turó del Castell, trobarem a l'esquerra la canal del Castell, senyalitzada amb un pal de fusta. Baixar fins a situant-se sota la cinglera i pel mig del bosc arribar a peu de via. Trobarem una fita que ens indicarà per on entrar al bosc.

També s'hi pot accedir des del Pantà de Sau, pujant la canal del Castell des de baix.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: No n'hi ha

FLORA:

A la via: Només hi ha una mica de vegetació a la fissura de la via Balconets de Sau.

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), lliris (*Iris*), matafoc (*Sempervivum tectorum*), crespínell (*Sedum brevifolium*), savina (*Juniperus phoenicea*), farigola (*Thymus vulgaris*)

FAUNA

Observada/Rastres: Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*)

Ocells de la zona: Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Pardal roquer (*Petronia petronia*), Ballester (*Apus melba*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*)

OBSERVACIONS:

Igual que moltes de les vies del Collsacabra i Guàrdies, l'aproximació fins al sector és difícil de trobar, ja que un cop abandonem al camí cal endinsar-se en un bosc espès i en alguns casos embardissat. Les dues vies són a una zona amb molts nius ocells i espècies protegides, ja que són a prop d'on fa uns anys es va muntar la via ferrada però es va haver de desmuntar per l'impacte que suposava per les aus.

8. L'AGULLOLA DE RUPIT

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Clàssica i artificial

TIPUS DE ROCA: Gres calcari de mitjana qualitat

ORIENTACIÓ: Sud, nord-est

VIES: 4

1. AGULLOLA XICA

PRIMERA OBERTURA: Joaquim Casal i Jordi Casal, el 1973

LLARGADA: 50m (25m, 15m, 10m)

DIFICULTAT: MD- (A2, V)

EQUIPAMENT: Reaquipada per Pep Vila. Tascons i friends.

2. AGULLOLA: VIA NORMAL

PRIMERA OBERTURA: Pere Danés i Ramon Vinyeta, el 1934

LLARGADA: 60m (20m, 20m, 20m)

DIFICULTAT: BD- (IV,III)

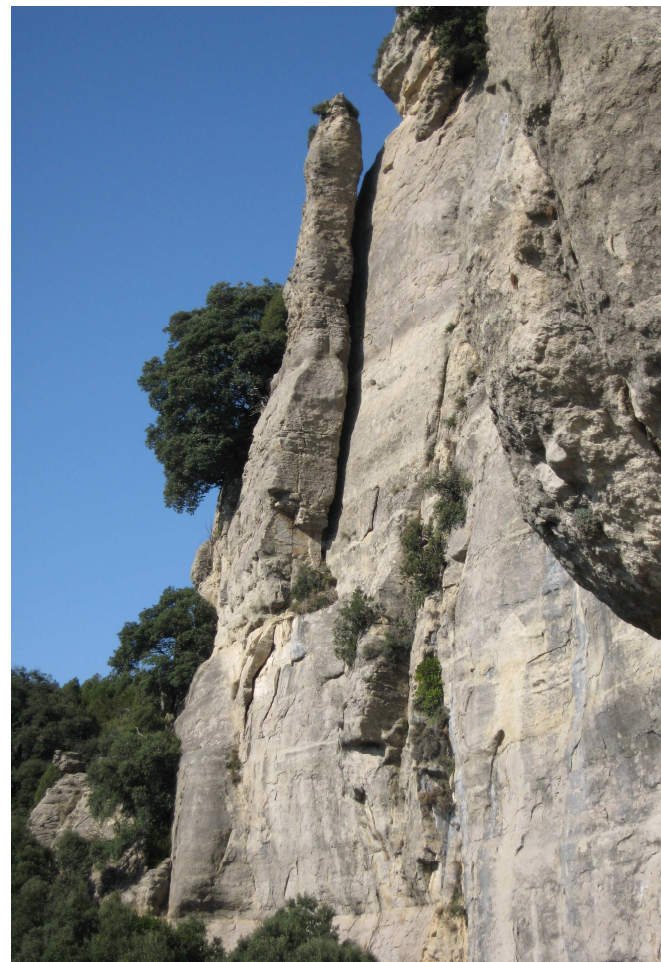
EQUIPAMENT: Semiequipada

3 i 4. AGULLOLA cara nord-est

LLARGADA: 60m

DIFICULTAT: I,V en lliure (3. Panxa del Bisbe)

EQUIPAMENT: Semiequipada amb parabolts(4. via fissura nord),
equipament antic (3. via Panxa del Bisbe)

COM ARRIBAR-HI: Des de Rupit direcció a Sant Joan de Fàbregues passat el Salt de Sallent trobarem a mà esquerra un pla d'on surt un camí que s'endinsa cap al pla de Fàbregues. Quan arribem a una esplanada d'es d'on veiem la punta de l'Agullola xica al fons, ens dirigirem cap a ella en diagonal. Uns 10 metres abans d'arribar-hi, ens desviarem a la dreta cap al Grau de Saltabocs per on baixarem. Seguint ben bé la paret arribarem a peu de l'Agullola Xica i més endavant a l'Agullola.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: savina (*Juniperus phoenicea*), boix (*Buxus sempervirens*)

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), savina (*Juniperus phoenicea*), boix (*Buxus sempervirens*), ginebre (*Juniperus communis*), bruc (*Erica multiflora*), arboç (*Arbutus uneda*), orella d'ós (*Ramonda myconi*) crespínell (*Sedum brevifolium*)

FAUNA

Observada/Rastres: cabres (*Capra pyrenaica*)

Ocells de la zona: Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Pardal roquer (*Petronia petronia*), Ballester (*Apus melba*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Merla blava (*Monticola solitarius*)

OBSERVACIONS:

La via normal de l'Agullola s'agafa per una canal on hi ha boixos i savines. (No és la canal entre el cingle i l'agulla on hi ha una corda). Aquesta és la via més concorreguda, ja que les altres, les vies de la cara nord-oest s'escalen amb artificial en un costat on la roca és molt dolenta i l'equipament molt antic.

9. SALT DE SALLENT

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Artificial

TIPUS DE ROCA: Gres calcari de mitjana qualitat

ORIENTACIÓ: Sud-est

VIES: 2

1. VIA VE-MU

PRIMERA OBERTURA: Pep Vera i Pep Musach, el 1982

LLARGADA: 140m (20m, 15m, 30m, 10m, 25m, 15m, 25m, 25m)

DIFICULTAT: MD- (A2e, IV+)

EQUIPAMENT: Via equipada amb spits

2. ESPERÓ BEGELGEUSE

PRIMERA OBERTURA: Pep Musach, Josep Parareda i Pep Vila, el 1991

LLARGADA: 120m (20m, 40m, 30m, 30m)

DIFICULTAT: MD-(A2e, IV+)

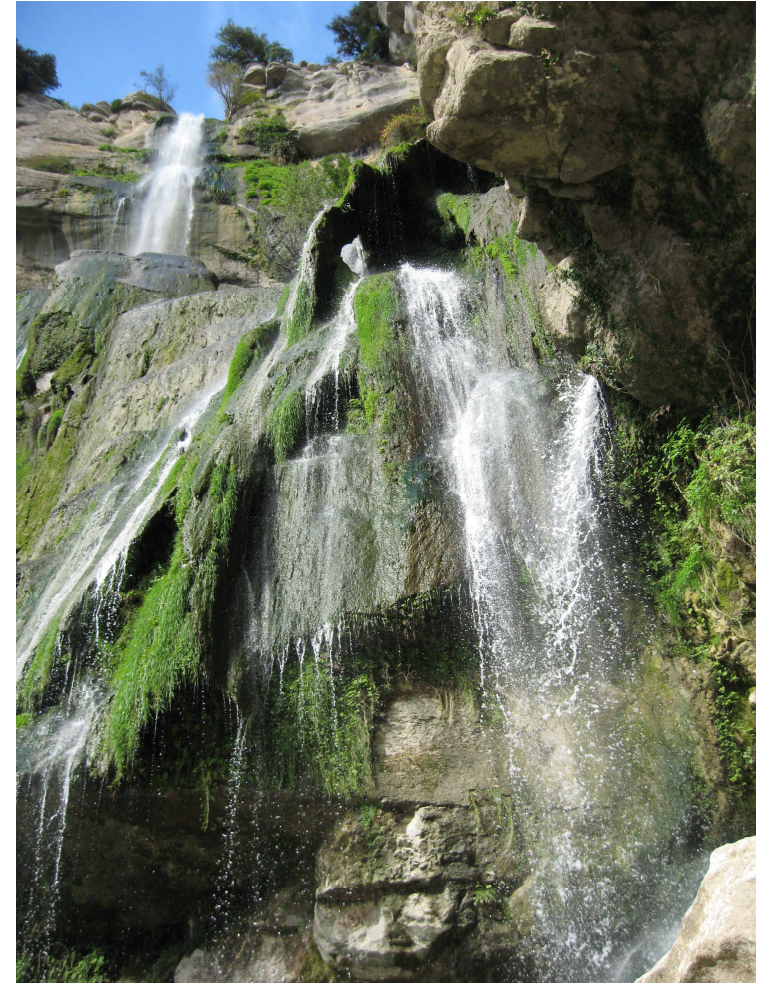
EQUIPAMENT: Equipada amb spits (al primer tram hi ha burins)

3. VIA 3

LLARGADA: 80m aproximadament.

DIFICULTAT: -

EQUIPAMENT: Equipada amb spits

COM ARRIBAR-HI: Des de Rupit direcció a Sant Joan de Fàbregues passarem per Pla de Roquer on hi ha el mirador del Salt de Sallent. Vorejant el cingle s'ha d'agafar un camí que baixa cap a la Donada. Al cap de pocs metres a mà esquerra trobarem la primera via (Via 3). Després s'ha d'anar seguint un corriol a prop de la base de la paret. Primer trobarem l'Esperó Betelgeuse, i més endavant, arribant a sota el sal d'aigua, la via Ve-Mu.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Molt pocs

FLORA:

A la via: alizina (*Quercus ilex*) (al tram mig de la Ve-Mu)

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), figuera (*Ficus carica*), arboç (*Arbutus uneda*), boix (*Buxus sempervirens*), savina (*Juniperus phoenicea*), ginebre (*Juniperus communis*), falzia vera (*Adiantum capillus-veneris*), heura (*Hedera helix*)

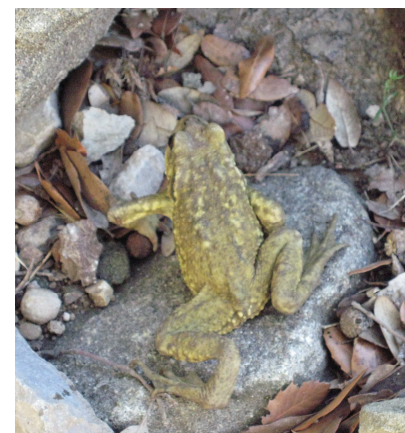
FAUNA

Observada/Rastres: gripau comú (*Bufo bufo*)

Ocells de la zona: Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Pardal roquer (*Petronia petronia*), Ballester (*Apus melba*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Merla blava (*Monticola solitarius*)

OBSERVACIONS:

En la via Ve-Mu cal tenir en compte que travessa el salt d'aigua. Aquest a l'estiu acostuma a no tenir aigua mentre que després de fortes pluges és impressionant.

10. MORRO DE L'ABELLA

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Artificial

TIPUS DE ROCA: Gresos calcaris de mitjana qualitat

ORIENTACIÓ: Sud-est, sud

VIES: 2

1. VIA SAM

PRIMERA OBERTURA: Josep Bau, Tato Vilà, Santi Roqué i Pere Gallach (SAM-UEV), el 1973.

LLARGADA: 75 m (15m, 15m, 2m0, 25m)

DIFICULTAT: MD- (A1,V)

EQUIPAMENT: Equipament molt antic.

2. VIA TIRABOUS

PRIMERA OBERTURA: Pep Vila i Josep M. Parareda, el març de 2000

LLARGADA: 75 m (20m, 20m, 15m, 20m)

DIFICULTAT: MD+ (6a,A3e)

EQUIPAMENT: La via està equipada amb parabolts i algun clau en bon estat.

COM ARRIBAR-HI: Al km 8 de la carretera que porta de l'Esquirol a Rupit, trobarem una explanada i una cadena a mà dreta. Aparcar. Seguir un camí ample en direcció a la cinglera. El camí es bifurcarà amb dos corriols, dels quals seguirem el de la dreta fins arribar a sobre el Morro de l'Abella. Baixarem per un camí fresat fins a trobar uns punts grocs que surten del camí cap a la dreta. Seguir-los fins a peu de via.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: No n'hi ha

FLORA:

A la via: farigola (*Thymus vulgaris*), savina (*Juniperus phoenicea*) (només al primer llarg)

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), farigola (*Thymus vulgaris*), savina (*Juniperus phoenicea*), boix (*Buxus sempervirens*)

FAUNA

Observada/Rastres: Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*)

Ocells de la zona: Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Pardal roquer (*Petronia petronia*), Ballester (*Apus melba*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), Duc (*Bubo bubo*), Falcot negre (*Apus apus*)

OBSERVACIONS:

Aquestes són unes vies poc concorregudes, de manera que l'entorn està del tot net i no s'observa magnesi a la roca. A la paret on passen les vies no s'hi troben niu d'ocells i els que es troben a les parets més pròximes estan a una distància considerable.

L'aproximació és fàcil i ben marcada.

11. CAP DE MORT

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Artificial

TIPUS DE ROCA: Gresos calcaris de poca qualitat

TERRENY: Vertical

ORIENTACIÓ: nord-oest

VIES: 1

1. VIA ORIGINAL

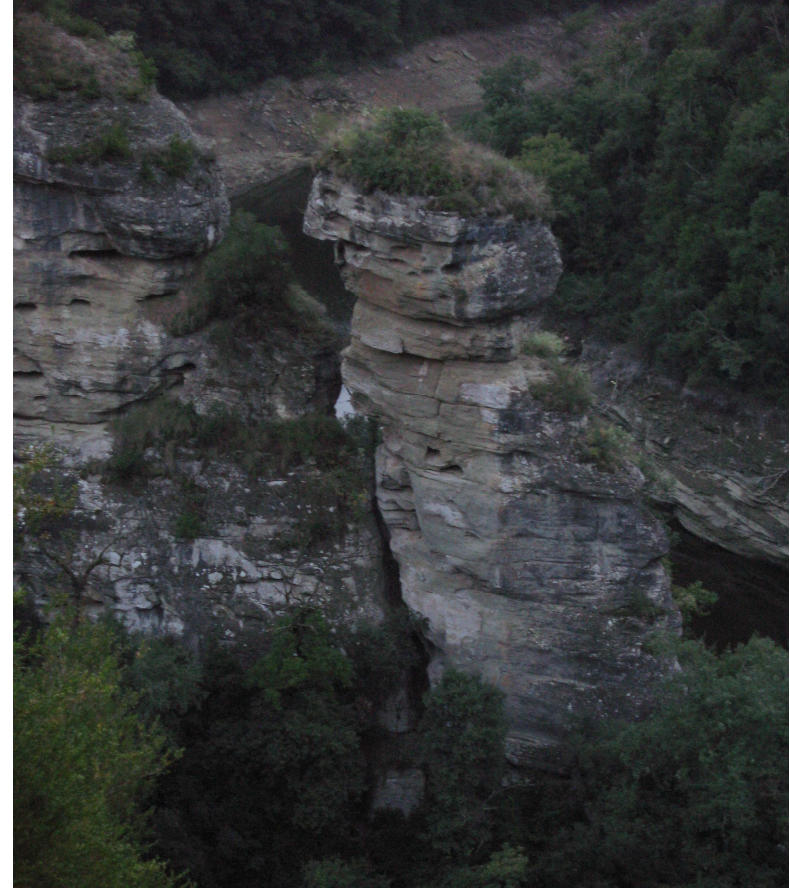
PRIMERA OBERTURA: Xevi Vila, Alfons Reixach i Ramon Orriols (UEV), el 1961

LLARGADA: 35m (8m, 20m, 7m)

DIFICULTAT: MD-(A₂, V)

EQUIPAMENT: Semiequipada. (reequipada per Pep Vila)

COM ARRIBAR-HI: Per la carretera de Vic a Olot, després de Roda agafar el trencant de la Teuleria, en el km 11. Seguir fins el restaurant de les Gorgues, on deixarem el cotxe. Agafar el camí del Salt del Cabrit a l'Esquirol seguint marques grogues(el camí travessa el riu). Arribar a un l'indicador "Sender de les Gorgues de St. Bartomeu". Baixar recte fins al riu (molt dret), creuar-lo en diagonal a l'esquerra i agafar un sender amb marques blanques. Més endavant trobarem una corda per pujar. Arribar a un camí més ample i trencar a la dreta. Sortirem a una esplanada. D'aquest punt anar fins a la punta del precipici on trobarem una alzina per rapelar.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: -

Al voltant de les vies: boix (*Buxus sempervirens*), alizina (*Quercus ilex*), farigola (*Thymus vulgaris*), matafoc (*Sempervivum tectorum*), crespí (*Sedum brevifolium*), carascar (*Quercetum rotundifoliae*)

FAUNA

Observada/Rastres: -

Ocells de la zona: Gralla (*Corvus monedula*), Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Pardal roquer (*Petronia petronia*), Ballester (*Apus melba*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*)

OBSERVACIONS:

En aquesta via la roca és molt descomposta i d'escassa qualitat. L'aproximació no és difícil però cal vigilar en certs trams on el pendent és considerable i la roca es desprèn. En els trams que és necessari creuar el riu pot ser difícil trobar la continuació del camí segons el nivell de l'aigua.

A la via no s'hi troba vegetació i no s'hi observen nius d'ocells o excrements d'altres animals.

12. L'ESCUDELLA

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva

TIPUS DE ROCA: Gres calcari

ORIENTACIÓ: Sud

VIES: 14 vies

PRIMERES OBERTURES: Pere Martínez

LLARGADA: de 15m a 35m

DIFICULTAT: 4c a 6c

EQUIPAMENT: Totalment equipades

COM ARRIBAR-HI: Des de la carretera que va de Vic a Olot entrar a l'Esquirol i travessar el poble fins a la zona esportiva. Aparcar el cotxe al carrer de les piscines. Seguir avall fins a la font de l'Escudella, a la zona d'acampada. Baixar per les feixes d'acampada de la dreta que queden sota la font i caminar fins al final, on neix un corriol a la banda dreta que ens portarà fins al llit del riu. Travessar-lo i seguir un camí al costat esquerre del riu fins a trobar uns grans blocs al mig del riu. Travessar-los i estarem davant de la paret on hi ha les vies.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://www.gem.cat/ressenyes.htm>

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via:. No

Al voltant de les vies: roure (*Quercus*), alizina (*Quercus ilex*), avellaner (*Corylus avellana*), auró negre (*Acer monspessulanum*), auró blanc (*Acer campestre*), vern (*Alnus glutinosa*), falgueres (*Pteridium aquilinum*), boix (*Buxus sempervirens*), boix grèvol (*Ilex aquifolium*), heura (*Hedera helix*), molsa, falzia roja (*Asplenium trichomanes*)

FAUNA

Observada/Rastres: sargantana de paret (*Padarcis hispanica*)

Ocells de la zona: rossinyol (*Luscinia megarhynchos*), Gafarró (*Serinus seritrus*), garsa (*Pica pica*), rossinyol bastard (*Cettia cetti*)

OBSERVACIONS:

Aquest és un sector ideal pels mesos d'estiu, ja que les vies es troben just al costat del riu, en un entorn molt humit. Això fa que al primer tros de les vies hi hagi molsa, però després la roca és bastant bona i quasi no s'hi troba vegetació.

13. CABRERA

ZONA: Collsacabra

TIPUS D'ESCALADA: Artificial

TIPUS DE ROCA: Gres calcari

ORIENTACIÓ: Oest

VIES: 1

VIA GEM

PRIMERA OBERTURA: E. Domenech i Lluís Vila, el 2008

LLARGADA: 73m

DIFICULTAT: A₁

EQUIPAMENT: Químics

COM ARRIBAR-HI: Des de St. Julià de Cabrera hi ha la possibilitat de pujar caminant direcció al santuari de Cabrera o seguir la pista que dona tota la volta a la muntanya fins el coll de Bram, on aparcarem el cotxe. Allà cal agafar el camí que baixa cap a St. Julià de Cabrera. Al cap de poc trobarem una canal a la dreta on comencen unes marques blanques que ens porten per un corriol que segueix paral·lel a la paret fins a un baixant d'aigua que pujarem i ens deixarà a peu de via.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://www.gem.cat/ressenyas.htm>

L'ENTORN:

LÍQUENS: No n'hi ha

FLORA:

A la via: No n'hi ha

Al voltant de les vies: faig (*Fagus sylvatica*), boix (*Buxus sempervirens*), heura (*Hedera helix*), molsa

FAUNA

Observada/Rastres: cabres (*Capra pyrenaica*)

Ocells de la zona: Oreneta cuablanca (*Delichon urbica*), Pardal roquer (*Petronia petronia*), Ballester (*Apus melba*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), Falcot negre (*Apus apus*)

OBSERVACIONS:

De moment només hi ha una via equipada en aquesta paret, però actualment se n'està construint una segona i fa uns anys, al 1962, Manuel Alcubierre, Josep Carbonell i Josep Casalí varen obrir la Via SAM amb tacs de fusta i escarpes fetes per el mateix escalador Josep Casalí.

3.2.4. EL MOIANÈS: Cingles de Bertí i Congost

Al sud-oest, al límit de la comarca, el Moianès comprèn l'Alt Congost i els Cingles de Bertí, que formen part de les comarques del Bages, Osona i el Vallès Oriental.

La vegetació dominant en la zona pròxima a les cingleres és l'alzina (*Quercus ilex*), juntament amb pins i roures. Als solells de poca alçada s'hi troba el pi bord (*Pinus halepensis*), l'alzina (*Quercus ilex*), la mata (*Pistacia lentiscus*), el garric (*Quercus coccifera*), l'arítjol (*Smilax aspera*) i l'arboç (*Arbutus unedo*). A mesura que guanyem alçada comencen a prendre importància les espècies eurosiberianes. Junt amb les alzines trobem el roure martinenc (*Quercus pubescens*) i l'auró (*Acer campestre*). A les obagues trobem boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), boix (*Buxus sempervirens*) i sanguinyol (*Cornus sanguinea*), entre d'altres.

Hi podem trobar una gran varietat d'aus segons la vegetació i en les zones rocalloses hi habiten el duc (*Bubo bubo*), el corb (*Corvus corax*) i la merla roquera (*Monticola saxatilis*). Pel que fa a la fauna terrestre el més representatiu és el senglar (*Sus scrofa*). També podem trobar-nos l'esquirol (*Sciurus vulgaris*), el conill de bosc (*Oryctolagus cuniculus*) i el gorjablanc (*Martes foina*) i la sargantana de roca (*Podarcis muralis*) a les codines.

En els Cingles de Bertí i Congost s'hi troben una gran quantitat de vies d'escalada, tant d'esportiva com clàssica i artificial. Moltes d'aquestes han estat equipades recentment.

Sectors d'escalada:

14. La Trona de Bertí
15. Grau dels Matxos
16. El Plec del llibre
17. La Creu
18. La Visera
19. Sot del Torn
20. Sot del Bac

Arboç (*Arbutus unedo*)

14. LA TRONA DE BERTÍ

ZONA: Cingles de Bertí

TIPUS D'ESCALADA: Clàssica, artificial, esportiva

TIPUS DE ROCA: Gresos calcaris

ORIENTACIÓ: Est, sud-est i sud

VIES: 16

COM ARRIBAR-HI: Des de Centelles agafar la carretera cap a St. Feliu de Codines. Passat el km 12 agafar el trencant a l'esquerra cap a Can Miqueló. Passar per davant de Sant Miquel Sesperxes fins a una cruïlla de tres camins. Agafar el de l'esquerra i llavors el de la dreta. Aparcar a una esplanada a prop de la torre de vigilància forestal de la serra de Castellar. Agafar un camí direcció sud seguint els rètols de "Cingles de Bertí". Baixar fins a passar una tanca pel bestiar d'on surt un caminet que ens porta arran de cingle.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Pocs

FLORA:

A la via: crespínell glauc (*Sedum dasyphyllum*), falguera de bosc (*Polypodium vulgare*)

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), arboç (*Arbutus uneda*), arítjol (*Smilax aspera*), boix (*Buxus sempervirens*), carascar (*Quercetum rotundifoliae*), llentiscle (*Pistacia lentiscus*), romaní (*Rosmarinus officinalis*)

FAUNA

Observada/Rastres: sargantana de paret (*Padarcis hispanica*), vidriol (*Anguis fragilis*)

Ocells de la zona: corb (*Corvus corax*), tudó (*Columba palumbus*), merla roquera (*Monticola saxatilis*), tord (*Turdus philomelos*)

OBSERVACIONS:

La roca està una mica descomposta en capes (de manera natural).

15. GRAU DELS MATXOS

ZONA: Cingles de Bertí

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva

TIPUS DE ROCA: Roca arenisca

ORIENTACIÓ: Est

VIES: aproximadament 55 vies

PRIMERES OBERTURES: Pep Vila, Aitor Miralpeix i Miquel Puichdomenech, entre d'altres, al gener del 2004

LLARGADA: de 20 a 25 metres

DIFICULTAT: de V+ a 8a (predomina el 6b-7a)

EQUIPAMENT: Vies equipades amb parabolts.

COM ARRIBAR-HI: Des de Centelles agafar la carretera cap a St. Feliu de Codines. Passat el km 12 agafar el trencant a l'esquerra cap a Can Miqueló. Passada la casa, baixar pel primer trencant a l'esquerra, direcció les piscines. Agafar un corriol que surt d'es d'un revolt tancat a l'esquerra, just abans de l'indicador a mà esquerra cap a una font.

L'ENTORN:

LÍQUENS: No n'hi ha

FLORA:

A la via: No n'hi ha

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), boix (*Buxus sempervirens*), arítjol (*Smilax aspera*), carascar (*Quercetum rotundifoliae*)

FAUNA

Observada/Rastres: aligot vesper (*Pernis apivorus*), cornella (*Corvus corone*)

Ocells de la zona: tudó (*Columba palumbus*), la mallerenga blava (*Parus caeruleus*), duc (*Bubo bubo*)

OBSERVACIONS:

En tractar-se d'un sector d'escalada esportiva, està força concorregut i a la roca s'hi pot veure magnesi per allà on passen les vies. L'entorn es manté net i la flora del voltant del camí està en bon estat.

A la paret s'hi troben alguns nius d'ocells. Aquests ja estan indicats i els mateixos escaladors demanen que no es passi per les dues vies afectades (Putonàs i El Trapella) durant els mesos de juliol i agost.

16. PUIGSAGORDI: EL PLEC DEL LLIBRE – LA TOSQUERA

ZONA: Congost

TIPUS D'ESCALADA: Clàssica, esportiva i artificial

TIPUS DE ROCA: Margues gris-blaves i gresos calcaris de mitjana qualitat.

ORIENTACIÓ: Sud-est

VIES: aproximadament 16 vies

PRIMERES OBERTURES: Jaume Capdevila, Joan Cruells, Àngel Garriga, Jaume LLavina i Josep M. Parareda, el 1972 (Plec del llibre), Josep M. Parareda, Toni Comerma i Edu Sallent, el 1990 (El Quicarell)

LLARGADA: de 10 a 45 metres (Via llarga ho són les vies 4,5,6,16 i 17)

DIFICULTAT: MD-ED

EQUIPAMENT:

- 1a via: equipada amb parabolts
- 2a via: equipada amb parabolts taronges
- 3a via: diedre a l'esquerre del llibre. Equipada amb parabolts
- 4a-6a via: El plec del llibre. Equipades amb espits.
- 7a- 17a via: Equipades amb parabolts i burins. (excepte la 8 i la 16, semiequipades).

COM ARRIBAR-HI: A Centelles, des de la carretera de Sant Feliu de Codines, al km 17.5, agafar un trencant a la dreta que porta al Mas del Puig Vell. Allà aparcarem i agafarem un camí que surt de darrere del mas i puja cap al Puigsagordi. Seguirem marques grogues fins a les escales del Puig, on ens desviarem direcció nord per una petita lleixa que passa a peu de via.

MÉS INFORMACIÓ:

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*. Edicions de la Unió Excursionista de VIC

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: molt poca, només herba en algunes fissures

Al voltant de les vies: alzinar muntanyenc (*Quercetum ilicis*), boix (*Buxus sempervirens*), càdec (*Juniperus oxycedrus*), romaní (*Rosmarinus officinalis*), farigola (*Thymus vulgaris*), falzia roja (*Asplenium trichomanes*), carascar (*Quercetum rotundifoliae*)

FAUNA

Observada/Rastres: tudó (*Columba palumbus*), picot verd (*Picus viridis*), corb (*Corvus corax*)

Ocells de la zona: la mallerenga blava (*Parus caeruleus*), duc (*Bubo bubo*)

OBSERVACIONS:

En aquest sector s'hi troben una gran quantitat de nius situats a la roca per on transcorren moltes de les vies d'escalada més curtes. En canvi no s'observa vegetació a la roca. L'entorn és net i la roca està en bon estat, tot i que en algunes vies s'hi ha col·locat preses artificials.

Les últimes tres vies formen part de la roca anomenada El Quicarell.

17 i 18. LA CREU DE CASTELLAR

ZONA: Cingles de Bertí

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva

TIPUS DE ROCA: Calcari de bona qualitat

ORIENTACIÓ: Est (la Visera), oest i sud (la Creu)

VIES:

LA CREU: 66 vies

LLARGADA: de 7 a 20 metres

DIFICULTAT: de IV a 8a (predomina el 6-7)

EQUIPAMENT: Vies equipades

COM ARRIBAR-HI: Des de Tona, agafar la carretera que porta cap a Collsuspina. Al km 36, just després d'una corba molt tancada, trobarem una pista a mà esquerra que porta cap a d'urbanització del Puigsagordi.

Seguir l'asfalt. A la primera cruïlla seguirem per l'esquerra fins a una intersecció on girarem a l'esquerra, passant per davant de les antenes. Seguirem la pista fins que s'acaba l'asfalt. Al cap de poc trobem l'aparcament just davant de les primeres vies.

LA VISERA: 8 vies

ORIENTACIÓ: Est

LLARGADA: 15 metres

DIFICULTAT: 6b a 7b

EQUIPAMENT: vies equipades amb parabolts i químics.

COM ARRIBAR-HI: Igual que l'anterior, però en arribar a l'intersecció aparcarem a la dreta i agafarem un camí tancat amb una cadena que ens quedarà just a davant.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://www.canromu.com/ressenyas/CreuCastellar.pdf>

L'ENTORN:

LÍQUENS:

FLORA:

A la via: heura (*Hedera helix*), falguera de bosc

Al voltant de les vies: esbarzer (*Rubus ulmifolius*), farigola (*Thymus vulgaris*), carascar (*Quercetum rotundifoliae*), ginebró (*Juniperus communis*), boix (*Buxus sempervirens*), crespinel (*Sedum brevifolium*), figuera silvestre (*Ficus carica*), roser silvestre (*Rosa canina*)

FAUNA

Observada/Rastres: sargantana de paret (*Padarcis hispanica*)

Ocells de la zona: tudó (*Columba palumbus*), la mallerenga blava (*Parus caeruleus*), duc (*Bubo bubo*), gaig (*Garrulus glandarius*), ballester (*Tachymarptis melba*)

OBSERVACIONS:

En aquest sector de vies totalment equipades s'hi pot arribar fins a peu de roca amb el cotxe, de manera que facilita molt l'accés i la localització i per tant és un sector bastant conegut i transitat. En passejar-hi ja hi podem notar la presència humana a partir de les burilles al terra, algun paper i la gran quantitat de magnesi que es pot veure en les millors preses per on transcorre cada via.

19. SOT DEL TORN

ZONA: Cingles de Bertí

TIPUS D'ESCALADA: Clàssica i esportiva

TIPUS DE ROCA: Calcària dolomítica de bona qualitat

ORIENTACIÓ: Est, nord, sud

VIES: 44 aproximadament

TOTXO DEL PI + AGULLA DEL VIDRE: 20 vies + 10 vies

PRIMERES OBERTURES: Algunes obertes per membres del Foment Martinenc i Just Garcia i Tomás.

LLARGADA: de 10 a 22 metres

DIFICULTAT: de IV a 7b; Ae, A₂ i A₃ en artificial

EQUIPAMENT: Vies equipades amb parabolts

COM ARRIBAR-HI: Des de Vic agafar la N-152 direcció Barcelona. Passat Centelles sortir a l'esquerra, a la gasolinera de Tagamanent. Seguirem la pista que creua el riu i més endavant la via del tren. Trobarem un camí a la dreta amb una cadena que condueix a la masia del Torn. Nosaltres seguirem la pista a l'esquerra fins a la casa en ruïnes de Can Fàbrega. Allà deixarem el cotxe i agafarem un camí a la dreta que ens deixa a sobre les vies del Totxo del Pi. Podem rapelar (equipat), desgrimpar per la dreta o agafar un camí fitat a la dreta que ens porta a peu de via.

EL CAMELL: 14 vies

LLARGADA: de 14 a 20 metres

DIFICULTAT: IV a 7b; A₁, A₂ i A₃ en artificial

EQUIPAMENT: Vies equipades amb parabolts, vies semiequipades i desequipades.

COM ARRIBAR-HI: Un cop a la casa en ruïnes de Can Fàbrega seguir recte i seguir una pista a la dreta. Deixar un pou d'aigua a la dreta. Seguir la pista principal fins a una explanada de camps cultivats a la nostra esquerra. Allà cal buscar a la dreta una canal de conduïx a la base de les parets. L'inici de la canal està fitat.

MÉS INFORMACIÓ:

ALFONSO, Lluís; BUXÓ, Xavier (2000). *Barcelona y alrededores*. Petzl

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: crespínell (*Sedum brevifolium*), falzia roja (*Asplenium trichomanes*), romaní (*Rosmarinus officinalis*)

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), boix (*Buxus sempervirens*), arítjol (*Smilax aspera*), crespínell (*Sedum brevifolium*), falzia roja (*Asplenium trichomanes*), llentiscle (*Pistacia lentiscus*), romaní (*Rosmarinus officinalis*), orella d'ós (*Ramonda myconi*)

FAUNA

Observada/Rastres: tudó (*Columba palumbus*), sargantana de paret (*Padarcis hispanica*)

Ocells de la zona: el corb (*Corvus corax*), ballester (*Tachymarpis melba*), gaig (*Garrulus glandarius*)

OBSERVACIONS:

Es tracta d'un sector situat en una vall on predomina la calma i la solitud. La roca per on transcorren les vies és de bastant bona qualitat i de moment no presenta gaire magnesi.

No s'hi observen gaires forats ni "baumes", excepte en la part posterior de l'Agulla del Vidre on hi ha un forat amb forces plomes d'ocell a l'interior.

Hi ha una part on s'hi troba molta brutícia antiga que sembla que sigui de l'antiga casa en ruïnes.

20. SOT DEL BAC

ZONA: Cingles de Bertí

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva

TIPUS DE ROCA: Calcària dolomítica de bona qualitat

ORIENTACIÓ: Totes

VIES: 44 aproximadament

TAP DEL XAMPANY: 5 vies

PRIMERES OBERTURES: 1982 -1984 per membres del C.E. Badalona.

LLARGADA: 20m aproximadament

DIFICULTAT: V, ED

EQUIPAMENT: Vies equipades amb parabolts i spits. Una via desequipada(fissura) i una semiequipada amb material vell.

LA BAUMA: 5 vies

LLARGADA: 25 metres aproximadament

DIFICULTAT: Desconeguda

EQUIPAMENT: Vies equipades amb parabolts i vies semiequipades

PARET DE LA CASCADA: 3 vies

LLARGADA: 35 metres aproximadament

DIFICULTAT: Desconeguda

EQUIPAMENT: Vies equipades amb parabolts i spits i vies semiequipades

AGULLA DE SALT: 12 vies

LLARGADA: de 10m a 30m

DIFICULTAT: 6a a 7b+

EQUIPAMENT: Vies equipades amb spits. Algunes tenen equipament molt vell

AGULLA DE LA PAPALLONA: 8 vies

LLARGADA: de 4m a 25m

DIFICULTAT: V a 6c+

EQUIPAMENT: Vies equipades amb spits. Una via desequipada.

LES GERMANES: 16 vies

LLARGADA: de 15m a 25m

DIFICULTAT: IV i V+

EQUIPAMENT: Vies equipades amb spits i parabolts

COM ARRIBAR-HI: Des de Vic agafar la N-152 direcció Barcelona. Entrar al Figueró i trencar a la dreta pel carrer Ramón Mestre fins a una fàbrica on s'acaba l'asfalt. Seguirem la pista que travessa la via del tren, deixant un trencant a l'esquerra. Seguirem per la pista fins a trobar un camí senyalitzat amb marques grogues i blanques que ens porta cap al fons de la vall. Al cap de 20 minuts trobarem un indicador a un corriol que ens puja a l'esquerra cap al Tap del Xampany. La resta de vies les anirem trobant seguint el camí principal que dona la volta a la vall.

MÉS INFORMACIÓ:

ALFONSO, Lluís; BUXÓ, Xavier (2000). *Barcelona y alrededores*. Petzl

L'ENTORN:

LÍQUENS: Molt pocs

FLORA:

A la via: No n'hi ha

Al voltant de les vies: alizina (*Quercus ilex*), pi roig (*Pinus sylvestris*), figuera (*Ficus carica*) avellaner (*Corylus avellana*), boix (*Buxus sempervirens*), heura (*Hedera helix*), llentiscle (*Pistacia lentiscus*), garri (*Quercus coccifera*), romani (*Rosmarinus officinalis*), arítjol (*Smilax aspera*), herba fetgera (*Anemone hepatica*), bruc d'hivern (*Erica multiflora*), molsa, auró blanc (*Acer campestre*)

FAUNA

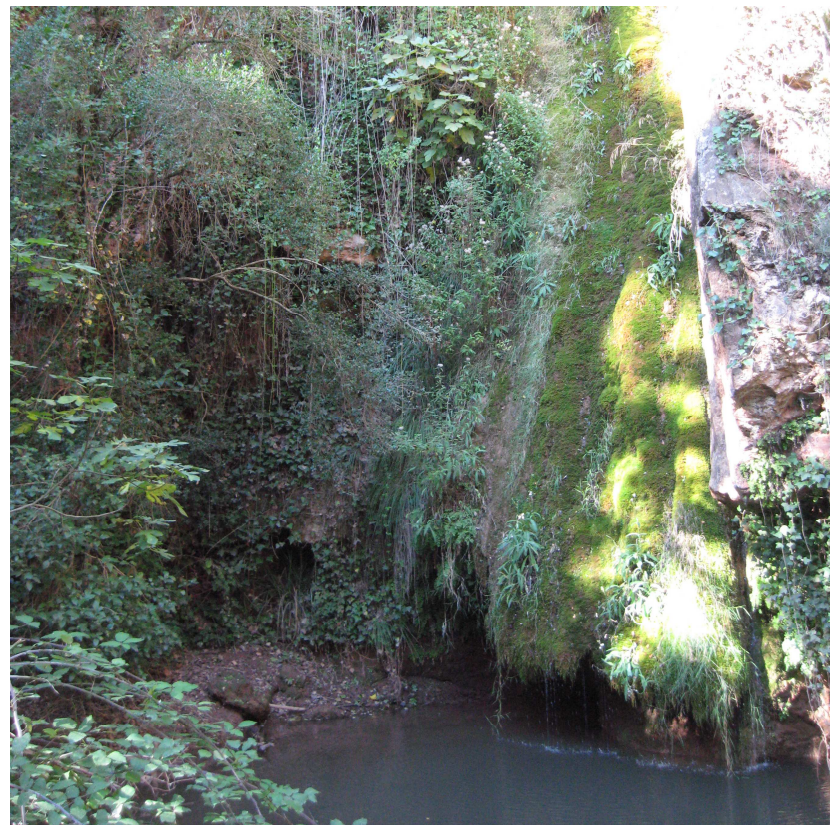
Observada/Rastres: -

Ocells de la zona: el corb (*Corvus corax*), tudó (*Columba palumbus*), ballester (*Tachymarptis melba*), gaig (*Garrulus glandarius*)

OBSERVACIONS:

El sot del Torn és un indret molt especial on s'hi troben varies agulles característiques a on poder escalar sense gaire dificultat. Moltes de les vies han estat reequipades amb spits nous, però els vells no s'han tret de manera que hi ha parets on s'hi veu una gran quantitat de material de seguretat.

Tota la vall té molta vegetació i just a davant de la Paret de la Cascada hi ha un petit gorg envoltat de flora més típica de les zones humides. L'entorn està força ben conservat i net, excepte a sota La Bauma on la quantitat de pintades a la paret és considerable.

3.2.5. EL MONTSENY

És el massís muntanyós de major altitud de la serralada Pre-litoral Catalana, que separa les depressions de la Plana de Vic, la Selva i el Vallès Oriental.

Segons l'altura de cada zona podem trobar una gran varietat de vegetació. A les parts baixes hi ha espècies mediterrànies, com alzinars (*Quercus ilex*), suredes (*Quercus suber*) i pinedes (*Pinus sylvestris*). Més amunt, a la muntanya mitjana hi trobem l'alzinar muntanyenc (*Quercetum ilicis*) i rouredes (*Quercus humilis*) i ja per sobre els 1.000 metres s'hi troben fagedes (*Fagus sylvatica*) i avetoses (*Avies alba*), a més d'espècies subalpines com el ginebró (*Juniperus communis*) i prats.

La fauna d'aquesta regió es caracteritza per l'existència d'espècies centreeuropees a la zones altes i la fauna d'ambients mediterranis a les parts baixes. Per exemple a l'alzinar es troben el senglar (*Sus scrofa*), la guineu (*Vulpes vulpes*), la geneta (*Genetta genetta*), l'astor (*Accipiter gentilis*), el gaig (*Garrulus glandarius*) i el pit-roig (*Erithacus rubecula*). També destaquen la granota roja (*Rana temporaria*) i el tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*), que és a l'únic lloc que es troba en tot el món.

Les vies d'escalada que es troben dins d'aquesta regió estan situades en el cim més alt del massís, les Agudes (1.703m). Actualment s'hi troben quatre vies ressenyades de quatre a set llargs.

Sectors d'escalada:

21. Les Agudes

Cara sud-oest de les Agudes

21. LES AGUDES

ZONA: Montseny

TIPUS D'ESCALADA: Clàssica i esportiva (via llarga)

TIPUS DE ROCA: Granit de mitjana qualitat

ORIENTACIÓ: Sud-est

VIES: 4

COM ARRIBAR-HI:

Per la carretera de Viladrau a Sant Celoni, aparcar al km 23.8 just abans de passar un petit pont. A l'altra costat de la carretera comença la canal per la que pujarem tot seguint fites. El camí primer puja pel mig del bosc i després per una tartera. A dalt de tot d'aquesta trobarem una gran fita. Les vies les trobarem a dreta i esquerra seguint la paret.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://www.feec.org/usuarios/fitxes/fitxa.php?fitxa=162>

<http://trabalon.wordpress.com>

<http://miquelturo.lacoctelera.net/post/2007/09/17/terra-incognita-les-agudes-josep-mula->

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: Boixerola (*Artostaphylos uva-ursi*), falzia roja (*Asplenium trichomanes*), crespínell glauc (*Sedum dasyphyllum*), orella d'ós (*Ramonda myconi*), Polipodi (*Polypodium vulgare*)

Al voltant de les vies: faig (*Fagus sylvatica*), boix grèvol (*Ilex aquifolium*), avet (*Avies alba*), moixera (*Sorbus aria*), lloret (*Daphne laureola*), herba fetgera (*Anemone hepatica*)

FAUNA

Observada/Rastres: -

Ocells de la zona: Merla roquera (*Monticola saxatilis*), Cercavores (*Prunella collaris*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*)

OBSERVACIONS:

La via Airun i el mar d'estels, havia estat equipada, però per motius desconeguts algú en va treure tot el material, de manera que ara està completament desequipada.

3.2.6. EL PREPIRINEU

Comprèn una petita part del sector nord d'Osona. Majoritàriament forma part de les comarques de la Ribagorça, el Pallars Jussà, la Noguera, l'Alt Urgell, el Solsonès, el Berguedà, el Ripollès, la Garrotxa i l'Alt Empordà.

En aquesta zona muntanyosa de la nostra comarca hi podem trobar una gran quantitat de vegetació i fauna diferent. Un dels ambients més interessant per la seva gran diversitat de plantes de muntanya són els boscos esclarissats de caducifolis amb prats de falgueres (*Pteridium aquilinum*) i ginebrons (*Juniperus communis*). Aquí podem trobar un gran nombre d'espècies de vertebrats com el lluert (*Lacerta bilineata*), l'escorxador (*Lanius collurio*), i flors com les orquídiades (*Orchis sambucina* i *Nigritella nigra*). En els últims anys hi ha hagut un abandonament de les pastures de manera que s'han format boscos joves i s'ha estès la falguera aquilina (*Pteridium aquilinum*).

En les obagues hi trobem grans exemplars de faig (*Fagus sylvatica*) on hi viuen genetes (*Genetta genetta*), fagines (*Martes foina*) i rates dormidores (*Glis glis*), i ocells com el picot negre (*Dryocopus martius*) i el pica-soques blau (*Sitta europaea*). En canvi a les vessants assolellades hi ha majoritàriament rouredes (*Quercus*).

Per altra banda, en els prats enmig de les àrees forestals s'hi pot observar fàcilment fauna forestal, com ara el cabirol (*Capreolus capreolus*), el gat salvatge (*Felis silvestris*) o rapinyaires com l'aligot (*Buteo buteo*) o l'astor (*Accipiter gentilis*).

En aquest sector d'Osona hi trobem dos sectors on practicar l'escalada. Una situada al cim del Puigsacalm i una segona al mig de la població de Sant Quirze de Besora.

Sectors d'escalada

22. Puigsacalm

23. El Pont

Vista des del Puigsacalm

22. PUIGSACALM

ZONA: Pre-Pirineu

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva

TIPUS DE ROCA: sorrenques, gresos, conglomerats de poca qualitat a la part inferior

ORIENTACIÓ: Est

VIA:

VIA PILAR CAPS DE L' HOME

PRIMERA OBERTURA: Pere Gelis i Lluís Vilanova, al 2001

LLARGADA: 64m

DIFICULTAT: V+ obligat (6b/Ae)

EQUIPAMENT: Equipada amb parabolts i químics

COM ARRIBAR-HI:

Agafar la pista que surt darrera de la casa de colònies del poble de Puigpardines, a la Vall d'en Bas. El primer trencant que trobem seguirem a la dreta, fins a la casa en ruïnes de Fontanells (30min.). Allà deixarem el cotxe i seguirem la pista o ve pujarem recta pel mig de la fageda, fins al pla anomenat Plaça Folguera. Anirem a la punta del pla i ens dirigirem cap a l'extrem est del massís (agulla petita de Santa Magdalena) seguint un petit corriol amb fites.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://ces.rostoll.cat>

L'ENTORN:

LÍQUENS: Sí

FLORA:

A la via: farigola (*Thymus vulgaris*)

Al voltant de les vies: faig (*Fagus sylvatica*), roure martinenc (*Quercus humilis*), alizina (*Quercus ilex*), boix (*Buxus sempervirens*), grèvol (*Ilex aquifolium*), càdec (*Juniperus oxycedrus*), galzeran (*Ruscus aculeatus*), falguera de bosc (*Polypodium vulgare*)

FAUNA

Observada/Rastres: tudó (*Columba palumbus*)

Ocells de la zona: Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), xoriguer (*Falco tinnunculus*)

OBSERVACIONS:

La base de l'Agulla dels caps de l'home, per on puja la via, té una roca dolenta i tova, però a partir de 20 metres, aproximadament, hi comença a haver sorrenques, gresos i conglomerats molt més durs i estables. Fa poc s'han obert dues vies més en aquesta zona.

23. EL PONT – SANT QUIRZE DE BESORA

ZONA: Pre-Pirineu

TIPUS D'ESCALADA: Esportiva

TIPUS DE ROCA: Ciment

ORIENTACIÓ: Est, oest

VIES: 11

PRIMERA OBERTURA: Empresa Fixe

LLARGADA: de 4m a 12m

DIFICULTAT: de III a 7a

EQUIPAMENT: Parabolts

COM ARRIBAR-HI: Des de Vic anar direcció Sant Quirze de Besora. Un cop aquí, passat el semàfor de la carretera principal ens desviarem a la dreta direcció Vidrà. Passarem per sobre un pont on a sota s'hi troben les vies.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://ces.rostoll.cat/ces/Seccions/e3/PontSQ/SotaPont.htm>

L'ENTORN:

LÍQUENS: No n'hi ha

FLORA:

A la via: No n'hi ha

Al voltant de les vies: vern (*Alnus glutinosa*),
desmai (*Salix babylonica*)

FAUNA

Observada/Rastres: Coloms (*Columba livia*)

Ocells de la zona: Coloms (*Columba livia*)

OBSERVACIONS:

Es tracta d'un rocòdrom a l'aire lliure, però amb la peculiaritat que és cobert pel mateix pont per on transcorren les vies.

3.3. ANÀLISI DE LES DADES

3.3.1. LES VIES D'OSONA

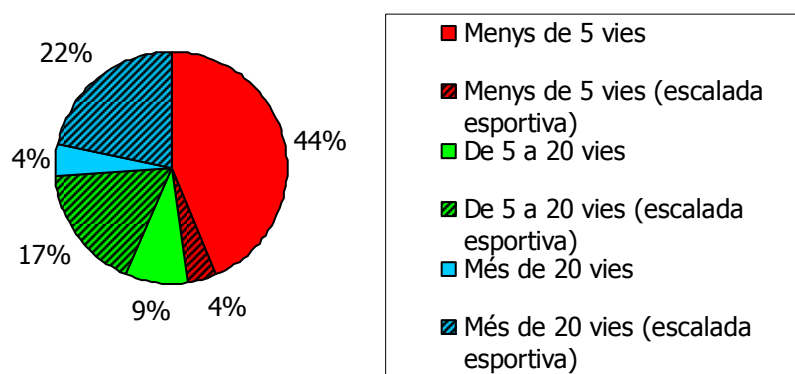
Amb la realització d'aquest treball he descobert 23 sectors d'escalada a la comarca, que contenen un total de 432 vies de un o més llargs i vàries de bloc. A part d'aquest n'hi ha alguns més que no he inclòs pel fet de que no està permesa la difusió de les ressenyes o degut el mal estat de les vies per l'antiguitat d'aquestes.

Si ens fixem amb les característiques generals de les zones on es practica aquest esport, podem dir que quasi a la meitat dels sectors hi ha menys de 5 vies d'escalada i aquestes són majoritàriament d'escalada artificial o clàssica. D'altra banda, només un 26% són sectors grans, que són aquells on en la majoria de casos s'hi practica l'escalada esportiva, fet que fa que siguin els sectors més massificats i, en conseqüència, en els que hi ha més magnesi a la roca, més brutícia a l'entorn i els més fàcils d'accedir-hi, tal com veurem a continuació.

Tot això ho podem veure en els gràfics següents:

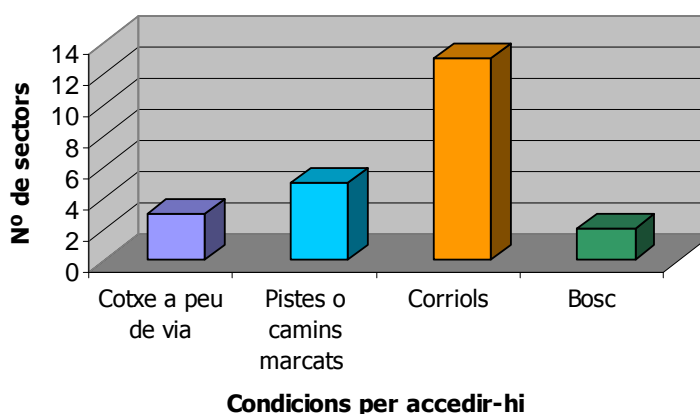
Gràfic 1:

Quantitat de vies per sector

Gràfic 2:

Aproximació

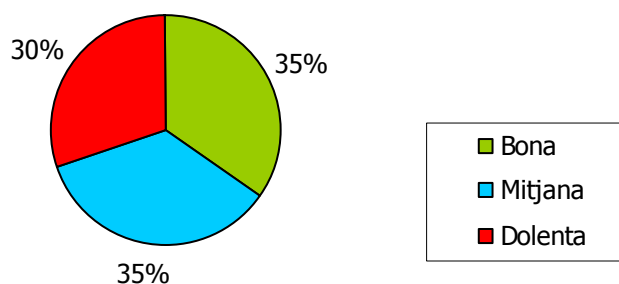

Tal com ens mostra el gràfic 2, en la majoria de sectors sols hi ha corriols que ens porten a peu de via i aquests no estan marcats o són poc fresats. A més, en un 9% dels casos, per accedir a la paret s'ha de caminar bosc a través, de manera que l'aproximació és molt perdedora, tot i que en alguns casos hi ha algunes fites. Això es dona en zones del Collsacabra, en concret el Gep i el Barret d'en Riba, on s'hi practica l'escalada artificial i clàssica. En canvi, els sectors més fàcils d'accedir-hi, per tant els que el cotxe ens deixa pràcticament a peu de via, són els que s'hi practica l'escalada esportiva, és a dir en els que les vies estan totalment equipades. Aquests representen un 13 % del total i estan repartits cada un en diferent part de la comarca: Plana de Vic, Cingles de Bertí i Pre-Pirineu.

Un altre tret significatiu dels sectors d'escalada d'Osona és la mala qualitat de la roca, sobretot a la zona del Collsacabra, ja que totes les vies on la roca està qualificada com a dolenta (el 20%) es troben en aquesta part de la comarca. Aquest fet porta a que aquestes siguin les vies més solitàries i amb un entorn més verge, i, com he dit abans, a les que és més difícil accedir-hi, degut a la poca gent que hi va a escalar. Aquesta poca qualitat de la roca dificulta l'obertura de noves vies, per això, malgrat que a Osona hi ha moltes cingleres, sobretot al Collsacabra, hi ha poques vies obertes. D'altra banda, on es troba la millor roca per escalar és a la zona del Moianès, és a dir als Cingles de Bertí i Congost. També té bona qualitat a Sorralta, que forma part de la Plana de Vic, i Savassona i Turó del Llobregat, que es troben dins del Parc Natural de les Guilleries-Savassona.

Gràfic 3:

La qualitat de la roca

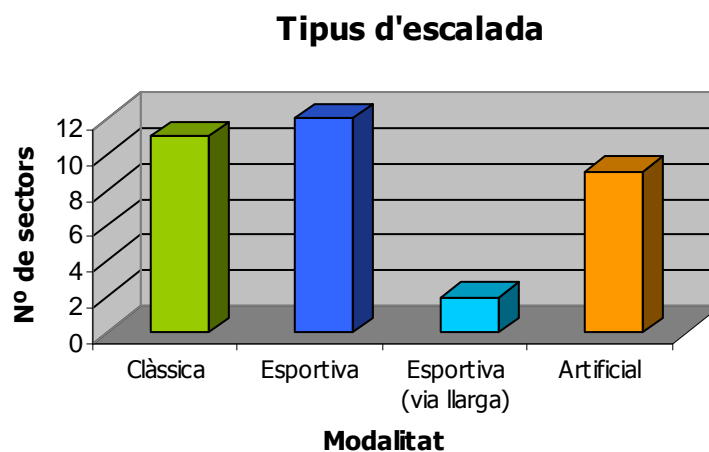

El gràfic 3 i ens mostra la proporció entre els sectors on hi ha roca de bona, mitjana i baixa qualitat. Aquesta és una classificació amb un grau de subjectivitat però tot i així ens permet fer-nos una idea de la roca de la comarca.

També és important fixar-nos en les modalitats d'escalada que es practica a la comarca. En el gràfic 4 s'hi pot veure que a Osona la majoria de vies són d'escalada clàssica o esportiva, que representen un 34% i un 38% respectivament. També té un paper important l'escalada artificial, ja que així la roca de baixa qualitat no suposa tant problema, si la via està equipada. En canvi, l'escalada esportiva en via llarga només es practica en zones concretes: al Salt de la Minyona i en algunes de les vies de la Trona de Bertí.

El nombre de zones en el gràfic és superior a les que he tractat, ja que n'hi ha que s'hi practica de manera molt diferenciada dos o més tipus d'escalada, per això els he tingut en compte per separat.

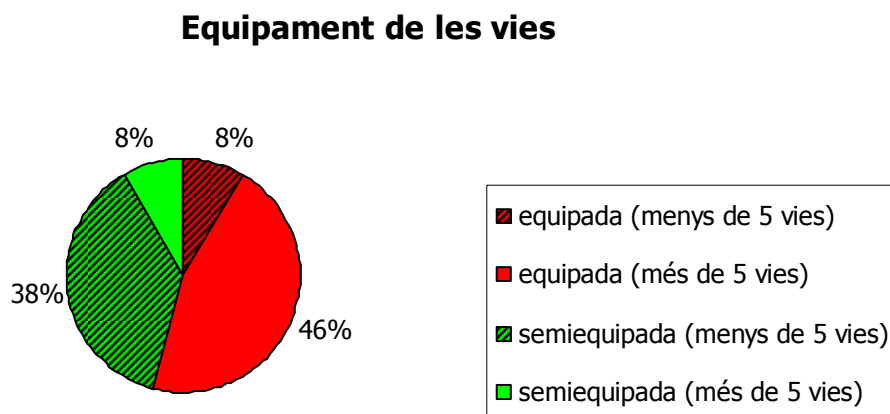
Gràfic 4:

El tipus d'escalada que es practica està molt lligat en l'equipament de les vies. Per això, com que l'escalada esportiva és la modalitat que més s'hi practica, en un 54% dels sectors les vies estan equipades. Tot i això hi ha un percentatge molt elevat de vies semiequipades que fan referència a les zones on s'hi practica l'escalada clàssica i, en alguns casos l'artificial.

A més, el gràfic 5 ens mostra com la majoria de sectors on hi ha vies semiequipades són aquells que tenen menys de 5 vies, fet que va lligat a tot el comentat anteriorment en referència el tipus d'escalada. (Gràfic 1).

Gràfic 5:

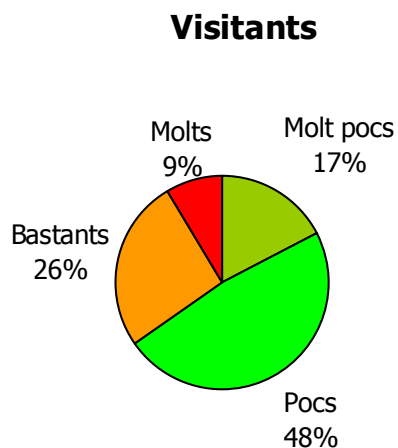
3.3.2. VALORACIÓ DELS IMPACTES AL MEDI

La presència humana dins un espai sempre pot modificar el paisatge i en alguns casos es pot transformar en pèrdua de qualitat paisatgística. Aquest cas esdevé quan hi ha una massificació de les activitats o quan es fa un mal ús de l'entorn.

La majoria de zones d'escalada que trobem a Osona no estan especialment massificades per tots els motius que he comentat en l'apartat anterior, sobretot per la mala qualitat de la roca en algunes parts de la comarca i pel fet que en quasi un 50% dels sectors només hi ha 5 o menys vies i aquestes, en la majoria dels casos, són semiequipades.

El gràfic que hi ha a continuació mostra qualitativament la quantitat d'escaladors que visiten les zones. Aquests valors són aproximats, ja que representen unes dades no qualificades numèricament, però ens permeten veure una característica més dels sectors d'escalada de la comarca.

Gràfic 6:

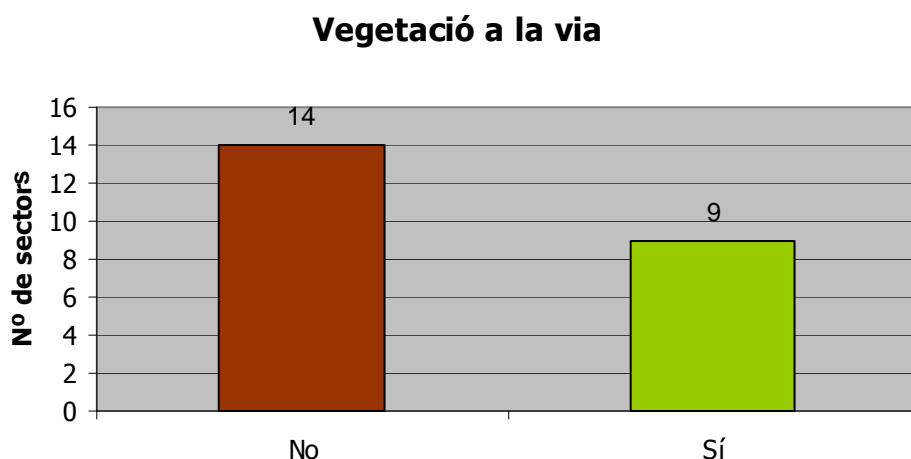
Algunes de les vies que classifica aquest treball passen molt a prop de nius d'ocells, per tant escalar-hi pot provocar que les aus s'espantin i deixin de criar a la zona. Per això cal respectar les èpoques de cria de les aus en certes èpoques de l'any.

A Osona hi ha tres sectors on s'hi observen nius d'ocells a la roca. Aquests són el Grau dels Matxos, als Cingles de Bertí, on els mateixos escaladors anuncien que hi ha nius en les vies pròximes a "El Trapella" i demanen que no s'hi escali; en El Plec del llibre, al Puigsagordi, on en moltes de les vies d'escalada esportiva hi ha nius de corb; i al Gep, als Cingles de Tavertet, on a prop de la via "CEB" hi ha un niu d'aufrany, una au de la que només se'n coneixen tres parelles a Osona i al voltant de la qual al 1999 es va crear una problemàtica arran de la construcció de la ferrada de Tavertet que passava a prop de l'única parella de cria a la part nord-oriental de Catalunya.

A més dels nius en aquestes tres zones també hi ha excrements d'ocells en tres sectors més: a Savassona, situada a les Guilleries; a la Trona, el Sot del Torn i el Sot del Bac, que es troben als Cingles de Bertí.

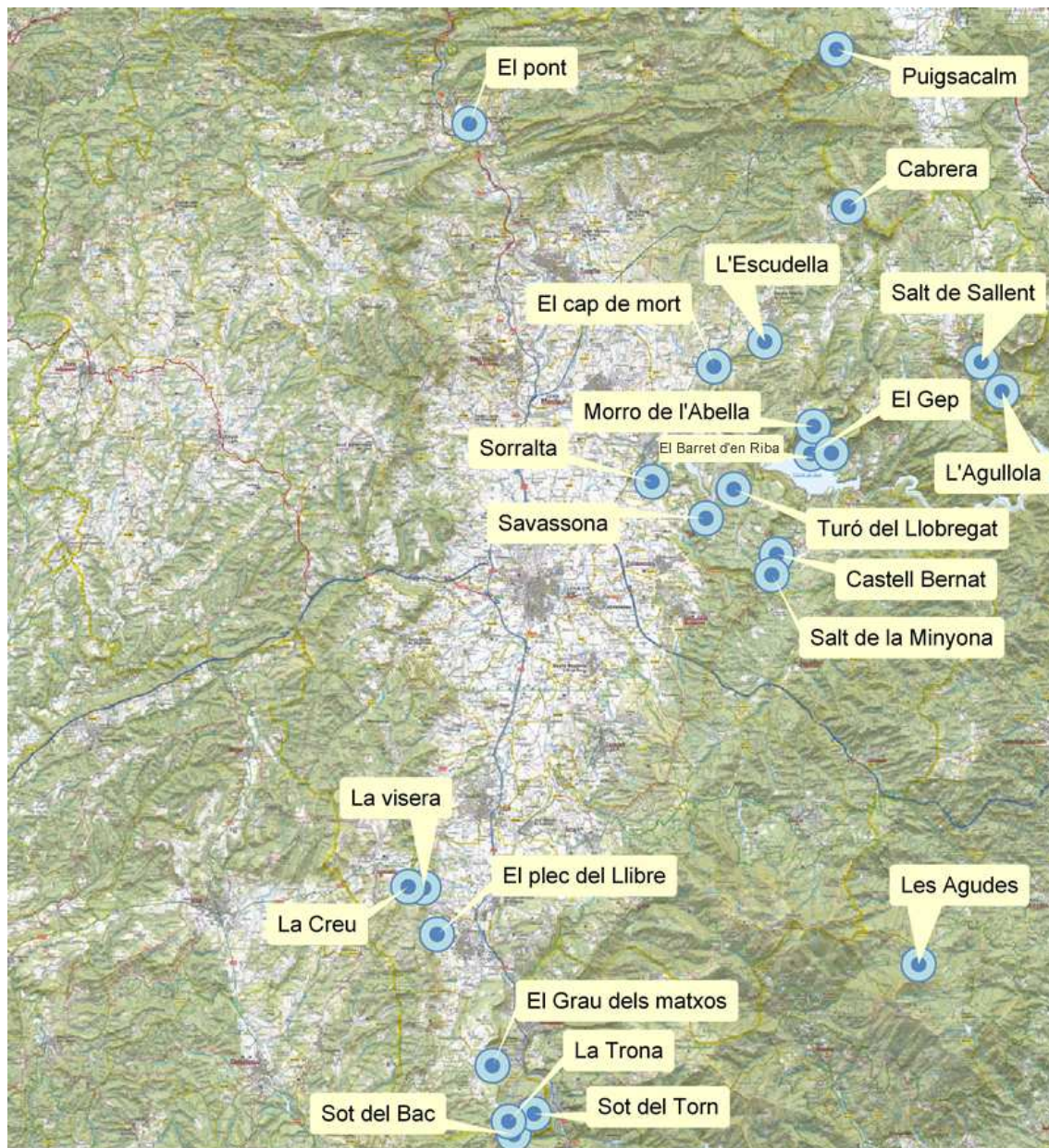
Pel que fa a la vegetació és difícil veure en quins sectors està més malmesa o en més perill, ja que hi ha moltes espècies diferents i en la majoria dels casos només se'n troba durant l'aproximació, al peu de la via i als cims. Tot i això, tal com mostra el gràfic 7, hi ha un 39% dels sectors on hi ha vegetació en el recorregut d'algunes de les vies.

Gràfic 7:

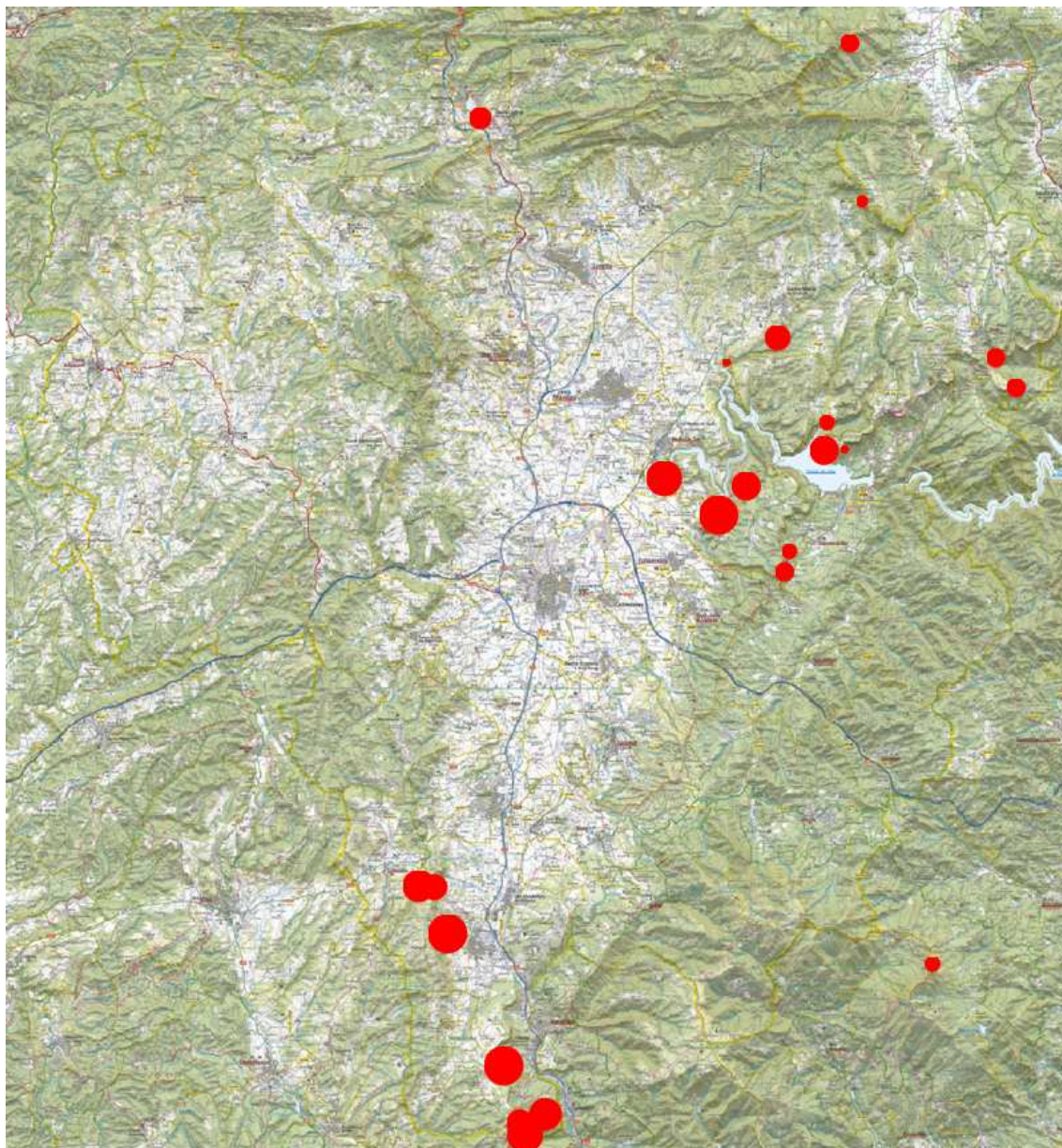
3.4. ELABORACIÓ DE MAPES

El mapa següent ens mostra la situació de les diferents zones d'escalada a Osona. Tal com podem veure la majoria se situen al sud, als Cingles de Bertí, i al nord-est, principalment al Collsacabra. Per contra, a l'oest de la comarca, el Lluçanès, no hi trobem cap sector d'escalada.

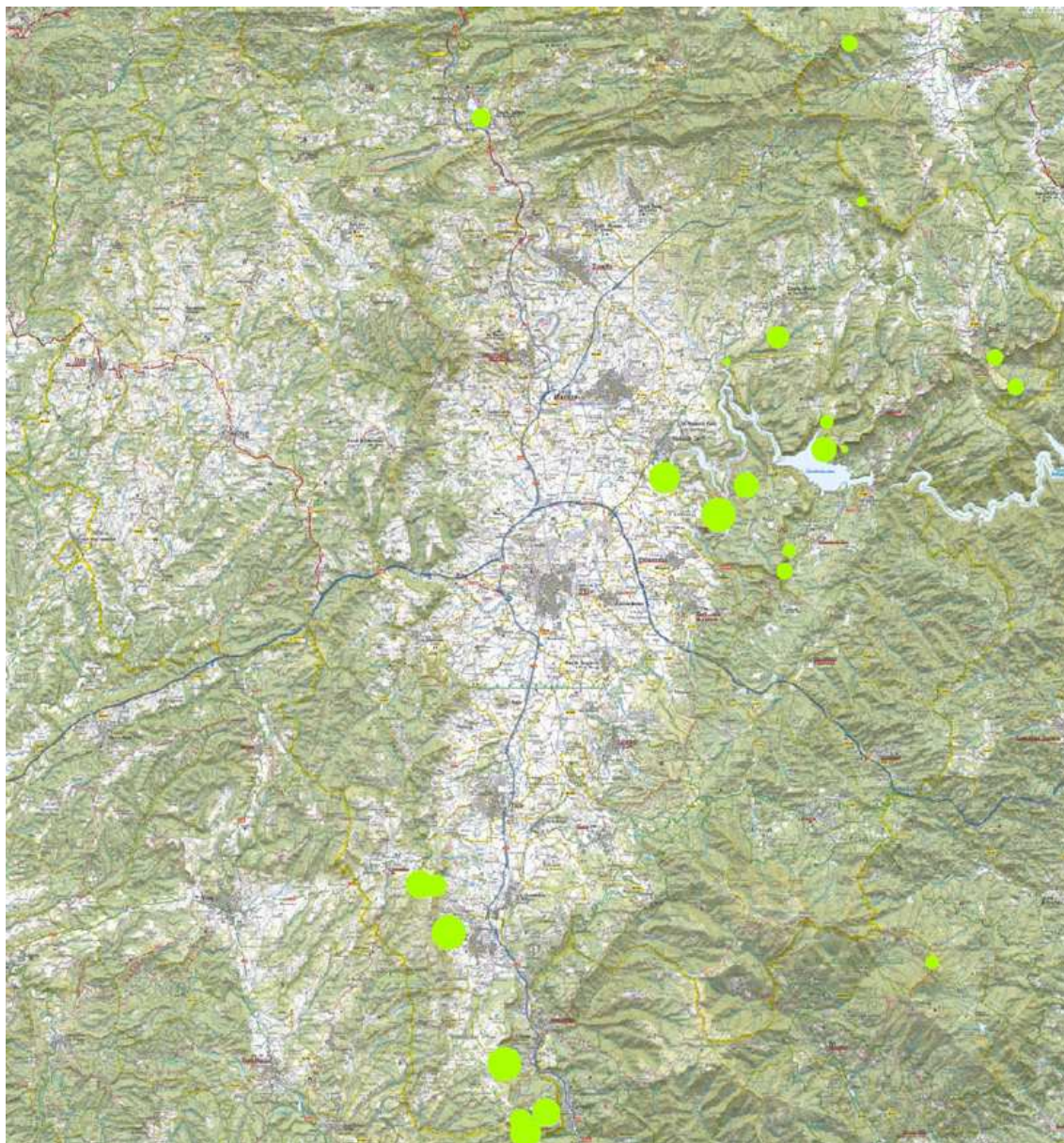

El mapa que tenim a continuació ens classifica les vies d'escalada segons el nivell d'escalada que es necessita. Els punts vermells ens permeten veure de manera gràfica quins són els sectors en que cal tenir més coneixements, tècnica i grau d'escalada, de manera que com més gran és el punt més assequibles són les vies, és a dir, són més ideals per iniciar-se en aquest esport. Així, tal com podem veure, les zones més adequades per iniciar-se són el Pont, Sorralta, Turó del Llobregat, Sot del Bac i Savassona.

El mapa següent ens classifica els sectors d'escalada segons l'estat del medi que els envolta. Els punts verds ens permeten veure de manera gràfica les zones on hi ha un impacte més gran de l'escalada, que són El Grau dels Matxos, El plec del Llibre, Savassona, Sot del Bac i Sorralta, mentre que en sectors com el Cap de Mort o Cabrera els punts són molt petits perquè les xifres obtingudes a partir de les classificacions indiquen que l'impacte és mínim.

4. CONCLUSIONS

Tal com hem anat veient al llarg del treball, a Osona l'escalada va començar més tard que a altres zones de Catalunya. Tot i això als anys 50 ja es van fer les primeres obertures a la comarca, i als anys 60 ja hi va haver les primeres ascensions osonenques. A partir de llavors s'han anat obrint noves vies d'escalada que fan que actualment Osona tingui més de 23 sectors d'escalada repartits per la Plana de Vic, les Guilleries, el Collsacabra, el Moianès, el Montseny i el PrePirineu.

A cada part de la comarca les vies d'escalada comparteixen unes característiques que les representen, tot i que cada via és única i aporta unes sensacions diferents a l'escalador que s'hi aventura.

Fent referència als gràfics de l'apartat "anàlisi de les dades", en general els sectors d'escalada d'Osona es troben en indrets molt verges i, aquests, són poc freqüentats degut a l'escassa qualitat de la roca. Aquest fet fa que l'atractiu més important sigui el marc paisatgístic en que es desenvolupen i la tranquil·litat que pot envoltar l'escalador en qualsevol moment del dia, sobretot en les zones que hi ha menys de cinc vies d'escalada no esportiva. Tot i això també hi ha algunes zones amb roca de qualitat, on majoritàriament s'hi practica l'escalada esportiva o el bloc i, per tant, és on s'hi concentren més escaladors i l'aproximació fins al peu de la paret és més fàcil o fins i tot inexistent.

A més, a partir dels diferents mapes, arribem a la conclusió de que a l'est de la comarca, principalment al Collsacabra, és on s'hi troben la major part dels sectors, tot i que molts també es concentren al sud, en els Cingles de Bertí. Referent als mapes que classifiquen les vies segons el medi i el nivell d'escalada, no podem dir que els sectors amb menys impacte o més assequibles en relació al nivell i els coneixements d'escalada estiguin repartits segons la zona de la comarca on es troben, ja que aquests conceptes no estan relacionats amb la situació geogràfica, sinó que tenen a veure amb característiques molt particulars del sector, com per exemple el fet de qui hi hagi o no nius d'ocells.

Un dels objectius del treball era fer un estudi de l'entorn on es practica l'escalada i veure si aquest esport efecte negativament el medi natural. Després de visitar tots els sectors d'escalada i elaborar diferents classificacions segons un criteri propi, arribem a la conclusió que l'impacte de l'escalada pel que fa a la vegetació de paret és gairebé inexistent, ja que la roca dolenta pels escaladors, perquè és una roca trencada i descomposta, és molt bona per la vegetació, de manera que on hi ha més vegetació normalment no s'hi escala. Únicament a les zones de dalt del cim i fissures i esquerdes grosses és on l'escalada pot

tenir algun efecte negatiu, ja que és on es desenvolupa la vegetació i alhora són bones preses per l'escalada. Així, per parlar de l'impacte d'aquest esport he vist que principalment m'he de fixar en les aus, que és la fauna que pot ser més perjudicada.

En els sectors analitzats n'hi ha tres on s'hi troben nius d'ocells i tres més on he observat excrements. En aquestes zones seria important que s'hi fes un estudi més exhaustiu per determinar si la nidificació d'aquestes aus està afectada per la pràctica de l'escalada i així poder veure més exactament si seria necessari aplicar algun tipus de legislació per permetre la protecció i conservació del patrimoni natural.

En general el meu estudi, amb dades extretes dels índex propis, mostra que els sectors amb més impacte sobre el medi són el Grau dels Matxos, el Plec del Llibre, Savassona, el Sot del Bac i Sorralta, mentre que els més verges són el Cap de mort, el Barret d'en Riba, Cabrera i el Morro de l'Abella. Però si només ens fixem amb les aus, les zones on seria necessària alguna legislació són el Gep, on s'hi troba aufrany, una au molt escassa a Catalunya; en una part de Grau dels Matxos i en el sector Via Làctea de Savassona. Aquesta legislació preferiblement hauria de ser una restricció i no una prohibició, de manera que informant els escaladors aquests poguessin respectar les mesures i evitar les vies on hi nidifiquen aus durant una època de l'any.

En tot cas, el més important és informar i conscienciar els escaladors de la importància de preservar el medi natural i així en aplicar aquelles prohibicions verdaderament necessàries es compliran correctament, per tant tindran una utilitat. Per això, les associacions d'escaladors que hi ha actualment, com XESCA i AES, fan un treball important en intentar agrupar tot el col·lectiu d'escaladors i, sobretot, afavorint a una educació ambiental que condueixi cap a la pràctica d'una escalada sostenible.

En definitiva, conèixer i donar a conèixer és el més important per poder arribar en un equilibri entre l'escalada i l'entorn, perquè sols es respectarà realment una cosa si aquesta és estimada, i només s'estima de debò allò que es coneix.

En conclusió, només el coneixement de la pràctica de l'escalada, de la fauna, de la vegetació i dels possibles impactes, pot aconseguir que de manera habitual es practiqui una escalada sostenible a tots els sectors d'Osona, de Catalunya o del món.

5. BIBLIOGRAFIA

5.1. LLIBRES

PÉREZ, Miquel ; VILA, Pep (2003). *Osona Vertical, escalades en els cingles d'Osona*.

Edicions de la Unió Excursionista de VIC

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2008). *Espai Natural de les Guillerires – Savassona*.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2008). *Rutes de flora i fauna. Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona*.

BAUCELLS, Jordi; CAMPRODON, Jordi; ORDEIX, Marc (1998). *La Fauna Vertebrada d'Osona*. Lynx Edicions, S.L

ALFONSO, Lluís; BUXÓ, Xavier (2000). *Barcelona y alrededores*. Petzl

UNIÓ EXCURSIONISTA DE VIC (juliol 2004-març 2005). *El Butlletí*, núm. 250

JOVER, Joan (2003). *Catalunya Vertical*. Col·lecció Azimut-43.

AYMERICH, Joan; BAUCELLS, Jordi; i altres(1991). *Els ocells d'Osona*. Lynx Edicions

PASCUAL, Ramon (2000). *Arbres de Catalunya*. Pòrtic

PASCUAL, Ramon (2000). *Flors dels Pirineus*. Pòrtic

MESCLANS, F (1980). *Guia per conèixer els arbres*. Centre Excursionista de Catalunya

CURTINA, Jordi; MASNOU, Josep. *Excursions a peu, en BTT i escalada al Bisaura*, Club Excursionista de Sant Quirze.

5.2. REVISTES

FEEC (març-abril 2008). "Cap on escalem?". *Vèrtex*, núm. 217: 22-23.

FEEC (2004). "L'esperit dels 40". *Vèrtex*, núm. 195: 46-50.

FEEC (2003). "La via Puigmal al Cavall Bernat. Història d'una primera" *Vèrtex*, núm.187: 48-51.

5.3. CARTOGRAFIA

El Collsacabra(mapa topogràfic 1:25.000), Barcelona: Piolet, 2001

Cingles de Bertí i de Gallifa (guia cartogràfica 1:25.000), Granollers: Alpina, 1976

5.4. PÀGINES WEB

<http://www.icc.cat>

<http://escalatroncs.wordpress.com/category/equipament/equipada/>

<http://www.blogsdeescalada.com>

<http://www.ressenya.net/>

<http://www.onaclimb.com>

<http://www.caranorte.com>
<http://www.escalada.org.es>
<http://www.cordada.org>
<http://www.desnivel.com>
<http://webfacil.tinet.org/julanevi/8777>
<http://www.naturmaz.com/index.php?sec=historia-escalada>
http://www.mipunto.com/temas/2do_trimestre02/escalada.html
<http://www.oonaturisme.com>
<http://rakclimb.blogspot.com>
<http://pescadordestels.blogspot.com>
<http://mediambient.gencat.cat>
<http://www.biodiversitat.cat>
<http://www.idescat.cat>
<http://www.vilanovadesau.com/salvemelsnius/premsa/document4.htm>
<http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>
<http://www.diba.es>
<http://www.saucollisacabra.cat/>
<http://www.elscingles.org/revista/n/n08/n08p11.pdf>
<http://www.natursport.com>
<http://www.floracatalana.es>
<http://ichn.iec.cat/bages/index/index.htm>
<http://www.efdeportes.com/efd98/escalada.htm>
www.ecodx.es/links2.htm

ESCALADA AL COLLSACABRA

http://gem.cat/Zona_d%27escalada_L%27Escudella%20I%27esquirol.pdf
<http://www.tv3.cat/videos/190825401>
<http://jlloria.sytes.net/Muntanya/ressenyas/escalada/Collsacabra/Agullola%20de%20Rupit%20via%20normal.pdf>
<http://peudegat.blogspot.com/2008/08/via-tirabous-al-morro-de-labella.html>
<http://www.elscingles.org/revista>
http://vs98.blogspot.com/2009_02_01_archive.html

ESCALADA A LES GUILLERIES

<http://rotpunktholds.blogspot.com>

<http://muntanyenc.blogspot.com/2007/09/el-salt-de-la-minyona.html>

ESCALADA AL MOIANÈS (CINGLES DE BERTÍ i CONGOST)

<http://www.telefonica.net/web2/chuy/berti/berti/index.html>

<http://grimpairesres.blogspot.com/2006/10/la-trona-via-mataro.html>

<http://mrierab.blogspot.com/1979/10/escalada-al-sot-del-bac.html>

<http://www.rocsandpics.net/cronicas/detalleExcursion.php?id=1468>

<http://www.la-tribu.cat/hosted/la-trtribu.nsf/dx/sotdelbac.htm>

<http://www.escuelasdeescalada.com/ficha.php?ID=449>

<http://www.canromu.com/ressenyes/CreuCastellar.pdf>

<http://www.tagamanent.org/escalada%20web.pdf>

ESCALADA AL MONTSENY

<http://miquelturo.lacotelera.net/post/2007/09/17/terra-incognita-les-agudes-josep-mula->

<http://antxpavil.blogspot.com/2007/06/airn-i-el-mar-destels.html>

<http://pmuntanya.blogspot.com/2007/05/escalant-per-les-agudes.html>

ESCAÑADA AL PRE-PIRINEU

<http://ces.rostoll.cat/ces/Seccions/e3/Puigsacalm/PilarCaps.htm>

<http://ces.rostoll.cat/ces/Seccions/e3/PontSQ/SotaPont.htm>